

10a
159
1493
ms. of the 15th century

Macer Floridus, Aemilius
De virtutibus herbarum et aromatum.
n.p. 1493
manuscript of the 15th century

64919

C.

Class 10 a. No 159

CASPAR WISTAR LIBRARY FUND.

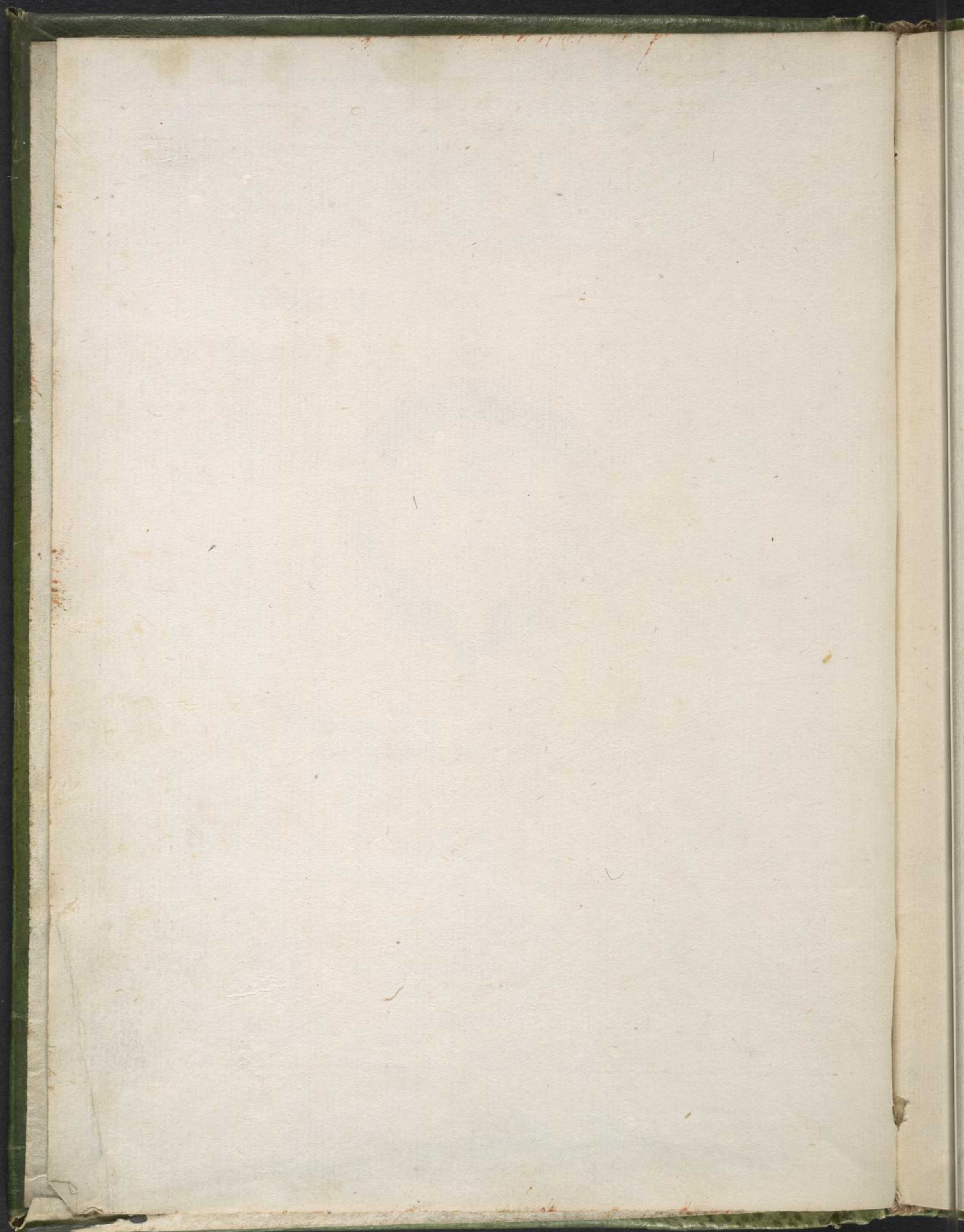
BY PURCHASE.

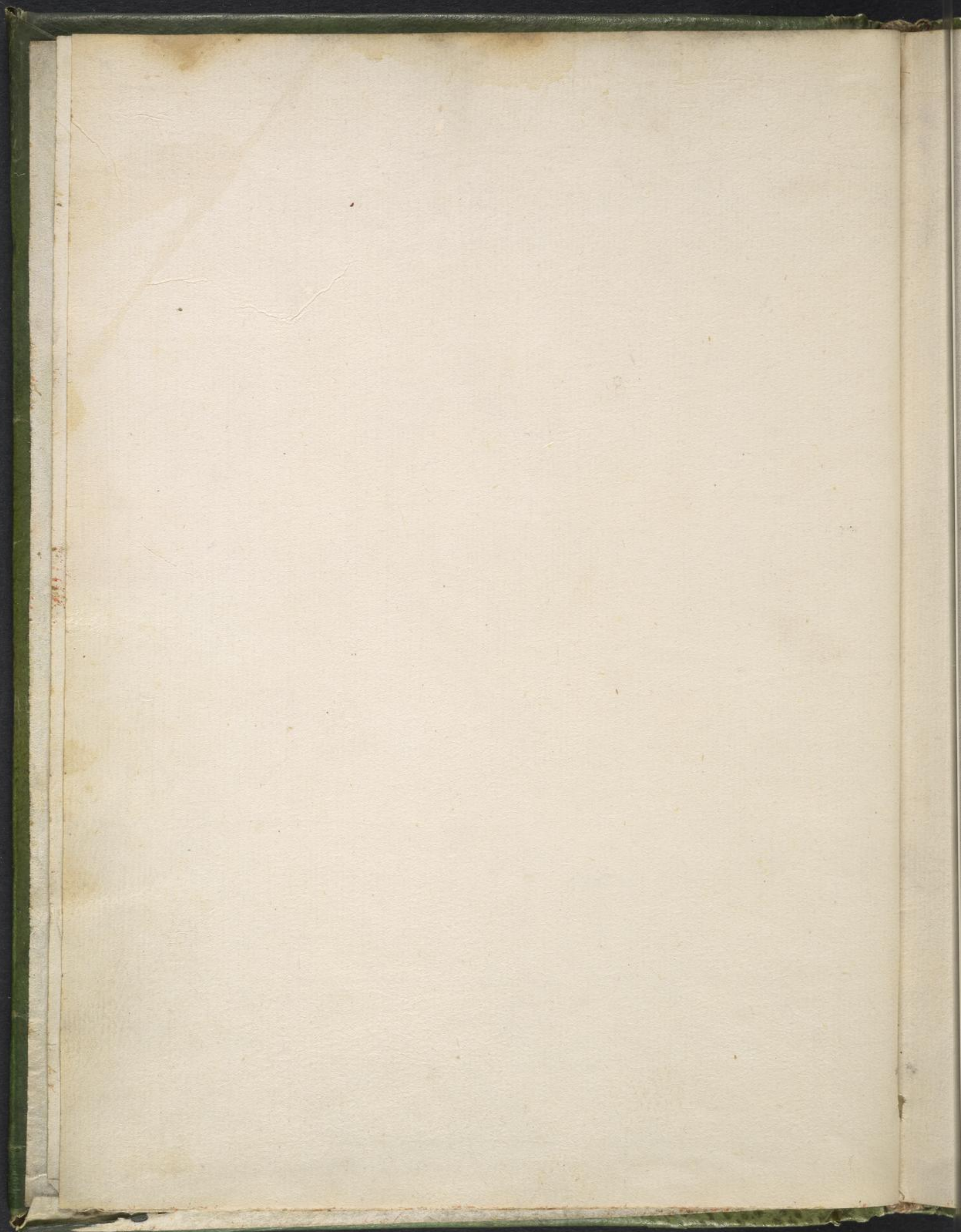
\$ 2.00

FROM THE
J. STOCKTON HOUGH
LIBRARY

26 fr
1890

Stockton-Hough
LIBRARY.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

M. J. Jac. XV.
Moelw. Porehie Bened. ^{Am}

Folio 34 date 1493

Incipit Macez. de vniuersis herbis et Aromatum.
Capitulum primum de Arthemisia.

Herbas quasdam dicturus carmine Virres
Herbas matre dedit Arthemisia nomen.

Cui grecus sermo iustum puto ponere primo.
Huius opem fertur prius inuenisse Diana
Arthemis — grece que dicitur. indeq; nomen
herba tenet — quia sic inuentur dicitur eius.
Precipue morbis muliebribus ista medetur
Mensura deducat eius decoctio sumpta.
Hoc q; facit matris si sepe fouet eadem.
Vel si cauda mero soluta terendo bibat.
Aut si tuta viens sup alium nocte ligetur.
Pellit abortiuu potu vel subdita tantum
Amittas steriles soluit pellitq; timorem.
Vinum potata ceter. lapidesq; repellit.
Veteresq; iuuat cum vino sepius hausta.
Hanc adipi iuncta sturnis appone laudat
Plinius. hancq; iubet cum uino sumere teram.
Hoc opium mimum si quencq; leserit haustu
Subuenit eximie. si vino cotta bibatur.
Affirmat quidam. quisq; gustauerit illam
Et nullo — ualeat nocuo medicamine lecti
Et q; cum mersu non appetat ulla ferax
Radix illius collo suspensa rubetis
Dicit. et cunctis nocuis obsistere tamis.
Sucus adhuc eius cum uino potest haustus.
Si vino contrita recens seruabit herba
Vinum predictis reddit medicabile morbis.
Et super est et odor uino gratissimus illi.
Confortat stomachum. sanat pectoris sympta.
Et multis alijs affirmant utile causis.

Capitulum 2^m de Abrotano

Abrutus Abrotano fertur gradus esse calons.
Et desiccandi semen feruentius herba est.
Vnde iuuat nequos et causas pectoris omnes.

SEP 12 1901

Stockton-Pough
LIBRARY

Illius elixi si sit decoctio sumpta.
Sic quoque disnoctas prelest. sitimque repellit.
Et prodest lumbis sic, iulnaryque querellis.
Omnibus his cunctis cum vino proderit haustu.
Vrina mundat sic, et proordia purgat.
Sic curat sciam, sic sumptum menstrua purgat.
Serpentes dolore fugat. bibulumque venena
Illorum extinguit. fugatque frigora febris.
Ante quam veniat, si misto sumit amme.
Aut quo decoquit oleo si membra purgas.
Lumbricos ventus hanc sepe bibendo necabis.
Hinc miccas panis et mala citonia iungas.
Insimul amme coquas. calidior cocta dolori
Apponas vel feruori curabis utrumque.
Stipes infixas et spinas absterget ipse.
Appositum per se vel adipsi si iungatur illi.
Hoc etiam venerit pulmo subdita tantum
Innatat. et veneris nocens potata resistit.

Capitulum 3um de Abrotano Absinthio

In primo calidius esse gradu vis secunda secundo
Dicit absinthii. stomachum corroborat herba.
Illius quoque modo qui sipsent illam.
Sed melius plume si sit decocta liquore.
Et sic sub diuino prius infrigidata bibat.
Sic potens variis eius succurrit morbis.
Hoc quoque modo pellit lumbricos mellis et alium.
Eius et in medicis seclat sic sumpta dolore
Vrina potu deducat. et menstrua soluit.
Illi si nardum qui profert gallia iungis
Et omnia teras et mulsam tuta resolves
Precipue tali purgabis menstrua potu.
Hoc quoque prestabit cum lana subdita molli.
Si siler et nardus et acetum iungatur illi.
Noxia detergas potu fastidia tali.
Examina si rube iugas hinc salque piperque
Cumque mero tundes des hoc decocta ve potu

2
Noxius et crudus stomachi repellitur humor
Vei coniuncta pectus mire iuvat hausta.
Acti cum vino tuta se quilibet vngens
Nō metuit pulices vsteque fugantur odore.
Veteris cuncta clavis hanc apiosotriata
Curat epae sibi si iungat gallica nardus
Splenis sibi iuncto potata iunabit aceto.
Sic quē fungorū depellit sumpta nocuum.
Obstat pestifere cū iuno sup̄ta cicute.
Sicque uenenatis curat mōsibus hausta.
Et claros oculos reddit cum melle puncta.
Hocque modo sugillatis superaddita prodest.
Decocteque vapor obstuscas librat aures.
Si manant sumē cum melle recens sup̄adde.
Subuenit angine melli introque iungit.
Vulneribus prodest contrita recentibus illa
Si sup̄addeat. capitis sic vlcerā purgat.
Duritūsq; iuvat eius decoctio fotu.
Nausea nō poterit quēque vexare marina
Antea cōmixtam vino qui sup̄serit illam.
In lineo panno si circumcincta feratur
Inguinis in modicū fert cohibere tumorem.
Olfactu somnum capiti vel subleuā prestat
Hanc sibi sup̄poni si nō presumpserit eger.
Demigret cūnes cinis eius si bene mixtus
Cero to fuerit, quo si sepe punctus.
A tinea curā reddet quā condit archam
Sub lingua factū curat cū melle tumore.
Lūoreque migraū qui archa lūminis orbem
Apparere solet curat idem medicamen.
Auris depellit sonitū cū felle bouino.
Duritā splenis eius cathaplasma resoluit.
Coniuncto sibi melle mata. si subleuā herba.
Desicabit eam. manareque menstrua coget
Ex oleo fuerit viridis si cocta iunabit.
Non modice stomachum et eut hoc vnguine fotum.

Incaustro vino quo sit macerata soluto
Si stabis contam mus nō teret amplius illā.
Plinius attolit magnis hanc laudibz herbam
Romanosq; refert sacus ex more diebus
Cum quadrigarū cursu certare solerent,
Absinthij sucuz solitos donare bibendum.
In capitolina victori sede locato.
Excedentes pretijz pamentis reddere dignum.
Illico firmaz posse servare salutem.
Que constat mūdo precio p̄ciosior omni.

Capitulum 4^m de vitica.

Vidimus viticaz quā grecis a caliphe dicit.
Fervida nō modice vis illi dicitur esse.
Vnde nec ī merito nom̄ sumpsisse videtur.
Tacta q; exiit digitos vitica tenentes.
Hec solet veteres cū vino sumpta iunare
Et lūis semen collas cū melle meditare.
Et tussim veterem curat si sepe bibat.
Scigus pulmonū pellit. Venerisq; tumore
Omnibz his pulvis prodest cū melle
Aut succis viridis cū vino sepius hantus.
Cum sale de folijs eius factum cathaplasma
Vlceribz prodest. 7 sordida vulnera purgat.
Et contra morsus valet hec cathaplasma caninos
Hec caneros 7 p̄notidas luxataq; curat.
Hocq; reformat caro que discessit ab osse.
Et solet humores hec desiccare nocentes.
Acu cum vino radix contrita tumorem
Compesat splenis. podagze sic subuenit illa.
Omnibz 7 morbis sic subuenit articuloz.
Omnibus his prodest supaddita. Vel sibi iuncta.
Si coquis hanc oleo. fōneas h̄ vnguinē mēbra.
Naribus impositus succus. solūq; tūorem
Elicit īnati. Vis est sibi tanta caloris.
Qz si manantem cupias retinē tūorem
Vitice succo frontem line. reprimat illum.

Si supponatur cum maza mentana pingat.
 Sic claudat iulna matus humore granatam
 Vitice folijs reuocabit illa fucata.
 Cum uino bibitum semen uenerē mouet eius
 Et melius trite si iungas melq. piperq.
 Et sic cum uino simul conuicta bibatur.
 Pleuréticos pectus pulmones adiuuat eius
 Semen si fuit sup tunc cum melle iugatum.
 Cum mulsu bibitum lotum producit habundans.
 Herba retens eius oleum si more coquatur
 Detur. illius decoctio molliet aluum.
 Ore diu clauso succus si uoluntur eius
 Vix nō modicum poterit sedare timores.
 Sudore mouet ex oleo decocta pingens
 Si quadrupes quacunq. matrem pferre recusat
 Vitice folijs reuocabitur illa fucata.
 Sit naturalē calor exatit ille calorem.
 Defluuium capitis si succo seminis eius
 Ungas sepe caput repum dicit galienus.
 Illius semen collectum tempore messis
 Et desiccatum. multis erit utile causis.

Capitulum 4^m de Aleo

S Cordeon argine sit alea dicta latine.
 Cuius vim media caudam sicutq. perit
 In quarto posuere gradu. māsimum vel inunctū
 Curat quos serpens vel scorpūs intulit ictus.
 Sanat et appositū morsus cum melle caninos.
 Et nocui vermes eius pelluntur odore.
 In mulsu coctum comistū cui sit acetum
 Et bibitum ventis vermes tineaq. repellit.
 Ex oleo cum tette sua si decoquis illud
 Morsus pestiferos reddis hoc unguine sanos.
 Corpus ratiūm cura sanabis eadem.
 Unguine vesice dolor et tumor si exprimuntur.
 Ipse refert pporas edua posse secundas
 Fumo combustū si vulua diu foueatur.

Pulmonum varias coctum cum lacte querellas
Potatūq; iuuat vel tridum sepe comestum.
Cum centauria Diodes dare precepit illud
Idropias. sic humores desiccat aquosos
Idem neu fletus elixū sumere iussit.
Plaxagoras illo fuit usus cum coriandro
Et uino. causas sic curans yctericoz.
Et sic potatū dicit q; molliat aluum.
Cumq; faba coctum capitis sedare dolorem
Dicit. attento si tempora perlinis illo.
Ansens huic adipem iungens tepidūq; dolenti
Infundas aurā. pelare subuenit illi.
Elixum turrim iuuat. 7 suspiria sedat.
Clarificat rancam tridum. coctūq; uocem
Sed magis elixum iuuat illā sepe comestum.
Adiuuat itocum pulti suprimq; tenasmon.
Porano iungens adipi si conters ipsam.
Non medicos reprimēs supaddens sepe timores.
Hunc ignotaz potus nō ledit aquaz.
Nec diuersoz mutatio facta lozoz
Alea qui mane ieiunio sumpserit ore.

Capitulum 6^m de plantagine minori
Herbam que lingua nostra plantago vocatur
hanc arnoglosam grecis vocat. est quia lingue
Aguine simul folijs. plantaginis huius
Sunt gemine species. et maior prima vocat
Altera uero minor. quam vulgo lanciolatam
Dicunt. q; folijs ut lancea surgat acutis
his infundandi. desiccandi q; notatū
Tertius esse gradus. maiore vim tam esse
maioris dicunt. nimis humida uulnera siccat.
Si supaddatur cum melle. 7 sordida purgat.
Cum sale fiat olus si uicta coquat aceto.
Ventrem restingit minimum sic mansa fluente.
Si supradictis lens sit concocta iuuabit.
hic disintericos melius abus et ciliacos

+

Stringit manantem supradicta ruta cruorem
 Et nigus maculis fertur reparare colorem.
 Qui cum lacrima stusa melle medicat' adusta.
 Sola canis morsum sedat. curatq; tumores.
 Et scrophas spargit supradicta cum sale trita
 Ydiopias ut oculus cocti comestaq; prodest.
 Sic iuuat asmaticos. fert' q; iuuare caducos.
 Sordida curabit bene unguera quehbet oris
 Ore diu tentus si succus uoluerit eius.
 Hic interfusis curat stringia succus.
 Et dolor h' auris sedabit' i sacer ignis.
 Fert' emoptoicis h' opem si sepe bibat'.
 Per se. fortior est si coniungatur aceto.
 Sicq; iuuat ptisicos. iniectus uero per anum
 Stringit non modici fluxum disintericey
 Pellit' ex oculis tumor h' femorq; punctus.
 Sepius hanc ipsam si dentib; attetus herbam
 Ginginas reprimes tumidas i sanguine plenas.
 Sicq; solet dentis compescere sepe dolorem.
 Sucus cum lana matris subditus eius
 Stringit manatq; nimium siccando cruore.
 Cunctis predictis eius decoctio canis
 Prodest. i potus cum uino seminis eius.
 Vesicæ remi'q; iuuat potata dolorem
 Dicunt non nasci scrophas gestantib; eius
 Radice collo suspensam. Vis sibi tanta est.
 Radices eius tres contrere. iungito uini
 Tres ciatos. i aque fac sit modus idem
 Hec iudicij tremulo potanda dabie febuenti
 Sic pelles febrem cui dat lux tertia nomen.
 Bis bine q; quartanis prodesse putant'
 Cum totide uini ciatis si dent' i ammis.

Caplin 7^m de plantagine minori
 Quidam potest plantago minor p'dicta iuuare
 Quis non tantas uires videat' habere.
 Precipue succis curat plantaginis humis

Quod iuxta nares ul' lumina nascitur vlcus.
 Si supaddat' cum laniis mollibz illi
 Perqz noue cathaplasma dies istud renouet'.
 Eius si succo tepido venter foueatur
 Acu depulso satiabitur ille dolore
 Lumbricos suus depellere dicitur eius
 Si porina vetus afflongia iungit' illi.
 Sedabit duos eius cathaplasma tumores
 Parotidas vulnusqz recens hoc adunat virgulen.
 Ante duas horas quartane qz tremor egrum
 Vexet, si succi biberit plantaginis huius
 Sentiet eximiu' facili medicamine curam
 Eius potatim depellit sp^{sem} ^{ferri} ^{helle} scamedis.
 Si uia longa pedum mouet ut sit sepe dolore
 Acum cum vino supaddita tuta iunabit.
 Cum passo succus bibit' si semis huius
 Vesice varijs fertur succurte morbis.
 In desiccando vis est plantaginis ingens
 Maioris queat ut veluti cauteria corpus
 Impositi siccare, refert ut plinius auctor.
 Composuit librum temeson de viribus eius
 In quo preclaus celebrant laudibus illam.

Capitulum 8^m de violis.

Et roseus superare color nec liba possunt
 Fragrantes violas specie nec odore
 Dicit' humida vis illis et frigida primo
 Esse gradu. spes tres esse legunt' earum
 Noscere quas tantu' diuerso flore valeamus.
 Nam sunt purpurei flores. albiqz nigriqz.
 Cunctis pene pares sunt i' medicamine vires.
 Inflatu uiriat loca tutas si supaddas.
 Crapula disant' bibitis. capitiqz graueclo.
 Olphatu solo. vel si caput inde coronas
 Anginis pote medicant' aqua resolute.
 Purpurea violam dicunt curare caducos
 Preapue pueros misto si sumit' amne.

9

Radices melle cum miza tunde cunctoque
 Hoc inflammatis oculis apponito nocte.
 Ulcera curabis capitis si iungis acetum
 Et cathaplasma facis. cedet collectio querens.
 Illius curat elixatuna tumorem
 Matias tepida si sepe fouebit illa.
 Ani fissuras quas appellant vagadias
 Addita cerotis medicant sepe puncta.
 Puscula si sunt mellis superaddere iungatur.
 Illius semen cum vino menstrua purgat
 Trite cum mixto radices eius aceto.
 Splen siccant bibite vel splen si superaddas
 Hoc quomodo dicit calida sedare podagra.
 A stomacho rubra colera potata repellit.
 Herba recens uiole vel flos. succisue recentis.
 Morbos de colera rubra vel sanguine factos
 Mollibus in costis aut in pulmombus eius.
 Sedat si misto potabitur amme recentis.
 Infantum tussim sic et suspiria sedat
 Ex uiolis oleum sicut ex flore rosarum
 Confiunt. multis quod dicunt utile canis.
 Auribus infusum. somnum fugat atque dolorem.
 Et capiti prodest casu quocumque laboret.
 Lemiter infugidans corpusque sopore resolvens.
 Lumbricos necat infusum bibulum vel unctum.
 Et capitis furfur oleo depellit isto.
 Os capitis ictu sunt si forte plicatum
 In tantum ut lingue patiens amiserit usum
 Fac prius hanc violam cum vino similem tritam.
 Postea si sunt capitis pars dextera lesa
 Contusa plante pedis hanc amecte sinistra
 Atque e conuerso facias si leua plicata est.
 Os resilit lingueque die redit usus eadem
 Ut iustus tradidit medicus qui talia stupuit.
 Altera vis uiole fert mirabilis esse
 Albe si uiole radix teneatur in ore.

Et transglutatus sit succis sepius eius.
Vulneris in modicam tradunt mox sistere fluxu.

Capitulum 3um de Aristologia.

Aristologie species tres dicimus esse
Longa prior radix est cuius longa vocatur
Dicta rotunda sequens quod sit radix rotunda
Tertia dematica greco sive mone vocatur
Viribus hae pene parae esse rotundae
Omnes vim calidam et siccam dicunt habere
In primo vis siccata quidam feruescenti secundo est.
Pestiferos morsus cum vino sumpta rotunda
Curat. et assumptis sic prodest hausta venenis.
Haec quoque modo tardas educat sumpta secundas.
Cum pipere et melle ab omni putredine mundat.
Post partum potata steriles vel subclita tantum
Asmaticis prodest. et frigora sumpta repellit.
Pleureticos curat mixto si sumitur amme.
Quodlibet infixum superaddita tuta repellit.
Vulnera cum melle purgant. et plethorae liquore
Et si praedictis yrim coniungis et inde
Vingas gingivas dentes putredine purgas.
Iplethos duritia soluit. lateris quoque dolorem.
Si mixta potat aqua. febresque malignas
Haec potata modo fertur compescere melle.
Sic etiam spasmos super omnia subuenit hausta.
Et sedat diuina sic sepius hausta podagras
Et morbum curare solet sic sumpta caduicis.
Et uentus nimium sic mitigat illa dolorem.
Et sic sit sumpta leuius paralitica illa.
Demomum fumus depellit de eius.
Infantes fume dicunt haec exhilarare
Gistula curat huius radicibus herbe.
Si bene purgatus eius loca concaua facias.
Singultus sumpta sedari dicunt illa
Omnia longa potest quae dixi posse rotunda.
Longa tamen vires habet illa debiliores.

Vnde defuerit q̄ si quandoq̄ rotunda,
 Par pondus longe ponat dimidiumq̄
 Somento longe prodest decoctio m̄re
 Matricum morbis. humores extenuado
 Pingues. 2 purgat eadem si sumit illas.
 Plinius hanc formare matres cū cane bouina
 Apposita vulne postq̄ concepit inquit.
 Trita necut pisces admixta calce rotunda.
 Hanc ideo quidam sic dixere nenerunt.

Caplin 10. de Marzubio

M Aerubii nū dixerunt. prassion Arzi.
 Hanc herbam medica sicca calidaq̄ secundo
 Tradant esse gradu. decoctio totius herbe
 Seminis aut eius. p̄sticos m̄re iunat hausta.
 Pectoris hec uarios compescit potio morbos.
 Et melius prodest illi si iungitur yus.
 Astmaticos sic sumpta iunat. tussimq̄ repellit.
 Accelerat partus eadem. pellitq̄ secundas.
 Si mel marzubio iungat vulnere purgat.
 Hoc q̄ modo curat que roclunt vulnere carnem.
 Dicit h' bibitarum latens sedare dolorem.
 Omnibus his succis siccatis proderit eius.
 Illius succus cum vino melleq̄ iunctus
 Prodest limmbus caligine debilitatis.
 Sic iunat yeteris iniectionibus idem.
 Auriculęq̄ grauem diant curare dolorem.
 Hunc mixtum roseo si fendas intus olmo.
 Vsum marzubii diant nō esse salubrem
 His qui vesica morbo reniq̄ laborant.

Caplin xi. de ysope

E St ysofum sicum calidū q̄ tertius illi
 Est in utroq̄ gradu. eius decoctio facta
 Sic ut cocta simul sint mel succus q̄ sicca
 Prodest nō medicum tussim patientibz hausta.
 Et prodest cunctis pulmonū sumpta quezelis
 Subuenit 2 voci rauce versata palato.

Lumbricos ventris eadem potata repellit.
In pectus capitis si distillatio fiat
Que p sepe solet tussim phisimq; creare
Prodest hec eadem decoctio sumpta frequenter
Omib; his prodest pulvis cum melle iungatus.
Contato iuridi si iungatur oximel illi
Sicq; datus bibitu stupata molliet alind.
Cum uento nocuo uiscosū flegma repelles.
Cardama si iungas. his solues fortius alui.
Potio si iuridis ul' siccis sepe bibat.
Vultib; eximius magnū prestare colorē
Cum mīto rifici siccā si conteris ipam,
Et supapponis splem cathaplasma tument.
Ydropticū ve solet siccando pellē morbum
Cum vino bibiti. precordia tenta relaxat.
Et quicunq; nocet tumō interiora recedet.
In quo decoquit. si dens foueat aceto
Sert' ab imedico lena sepe dolore.
Accense fumo somitus compescit' auris.
Elixum appositum linores limpidat omnes.

Capitulum 12um de yris.
Yridat florum nomen colō ipse suoz
Celestis siles sunt nempe colorib; yris.
Ylirica dicunt illā qā pēzima nasci
Sertur in ylirica. vis eius siccā calensq;
Diat. atq; gradu dant hūic i vtroq; secūduz.
Māiō vis huius est i radia b' herbe
Has desiccandas p frusta rotunda secutas.
Sic ut se ptes nō tangant insere filo.
Inq; loco sicco fac suspendant in vmbra.
Vix aliter totum potis siccare primum.
Cum vino sedant tussim. p lentq; soporem.
Si latitans sanies intus p cordia lesit
Pellit' illas cum vino puluere sumpto.
Cum uino bibitis colerā depellit iniquam.
Tormina cum mixto bibit' sedabit aceto.

hoc q; modo sumptis dicunt prodesse uenemis.
Spleneticas 7 contractis 7 frigore lesis
Cum uino bibitus puluis medicabit' eius.
hoc q; modo sumptis tardantia mēstua purgat.
Duricias steritas radicū potio mollit
Si sumptus tepida foueat' sepius illa.
hec si clisterio si sit subiecta per anm
Nō modicam scias diant prodesse dolori.
De his radicibus mixto colina melle
Sunt que vulue pellunt subiecta secundas.
In q; locis hec fixa carnis stringia curant
Comixtus melli desiccat ulnura puluis.
Carneq; mela replet si supaddit' ossa
Puluis elebor pars tertia iungit' albi.
Yris radicem tenui cum puluē duplo
Puluis uterq; simul comixto melle ligatur.
hoc suppositum curat lentigine vultum.
Et papulas eius istud cathaplasma resoluit.

Capitulum 13um de emula siue elna.

Emula quam vocat vulgus elnam elemūq;
Dicit' a medias est forma cognita cunctis
Humida vis eius 7 feranda dē esse
Humor hīc gradum p̄mū feruorq; secundum;
Dicit' illius decoctio mēstua purgat.
Si bibit' mouet vrinam. depellit abortū
Dicit' hec eadem st̄pati soluit ventrem.
Radix trita fugat sciasim supaddita coxe.
Ex eius folijs cum vim nectare coctis
Mīre nefretias venes involuere solet.
Eius radicem puluis cum melle vocatus
Tussim compesit orthomnoias q; medet'
Cum succo rute succis si sumit' eius
Affirmant ruptis q; prosit potio talis.

Capitulum 14um de Apio.

Est Apium dictum qd apes ferre solebant
Victoris veteris fuerit dum more triumphū

Ipsa prior talem sibi imposuisse coronam
Dicit Alcides. more tenere sequentes.
Est alij dictum credunt quod Apes vehementer
Illius soleant quidem decerpere flores.
Hanc herbam Selmon solet arctica lingua vocare
Virtutis calide, si tunc dicitur esse.
Tertius a medicis datus est gradus hunc in utroque
Illius succo si candida macta tendo
Pamphili iungat, oculi sedare timores.
Dicit emplastrum noctu supradicta more
Sic quod ferunt malis prodesse timoribus illis.
Sedat feruorem stomachi, pellitque tumorem.
Et quicquid veni creat ieluditque nocum
Uelutis, potius assumpta repellit apertis.
Prouocat urinas hoc quod comesta vel hausta.
Sed magis radicem facit hoc decoctio sumpta.
Hoc item semen operatur fortius haustis
Tota uenenatis erunt morsibus herba.
Sed semen potius vel apozima proderit ei.
Si bibit, tussimque modo sedabit eodem.
Ventre constringit, vomitum potata cohercet.
Lymphæ comestum sibi si iungatur acetum.
Egros amissum fecit reparare colorem
Cauda a ieiunis fuit si sepe comesta
Vnaquaque die vexantes corpora febrem
Cum lymphæ potata iuuat, febris ante tremorem.
Ydropicos et splen tumidum iuuat illa ieiunium
Si cum femiculi succo contrita bibat.
Hæc quod supposita turpis lentigo fugat.
Illius succus cum faris polline mixtus
Atque omni lacrimo vulnus bene curat et vlcus.
Si supradatur emplastrum in ore frequenter.

Capitulum 1um de malbanisco. sine altera
Alteam speciem malue nullus negat esse
Alteamque uocat eam quod crescit in altum.
Hanc ipsam dicunt euisam quod quæ visco

Radix illius contacta maderi uidetur
 A multisq; solet agrestis malba vocari.
 In mulsis coctus flos eius, uulnera purgat.
 Vel si cum uino tuta florem supaddas.
 Sparge sic strophas, amiq; iuuare dolente
 Dicitur. hocq; modo conquassatis medicat.
 Elixata prius radix, adipisq; terendo
 Adlita potius teretib; tumores
 Maturis curat, reliquosq; iuuare dolores
 Dicitur a medicis, neruos sic ipsa relaxat.
 Rumpit ul' spargit, sic apostemata dura,
 Omnes has causas elixatura iuuabit.
 Si loca motorum foveantur membra repente.
 Ad disintericos radicem coctio sumpta
 Cum uino fluxu stringit compesat corp.
 Et pellit tardas, hec coctio sumpta secundas.
 Et prodest emoptias, lapidesq; repellit.
 Vesicisq; solet varijs succurrere morbis.
 At cum uino contitum semen olmo
 Iungitur, deformes maculas hoc unguine purgat.
 Cum pusta potata potest obstare uenenis.
 Elixata prius cum melleq; tuta replebit
 Vulnera que cana sunt si sint supaddita sepe.
 Sic q; duritias mollit, lenitq; rigores.
 Decoctis oleo folijs factum cathaplasma.
 Quosuis pestiferos morsus combustaq; sanat.
S Caplm 16^m de salina. sine fuge grece.
 Alia cui nomen ebis fagus apud argos
 Cum mulsis uenis prodest potata querellis.
 Pellit abortiu, lotuq; iumentum purgat.
 Tuta uenenatos curat supaddita morsus
 Crudis uulnerib; que multo sanguine manant
 Apponas tuta dicunt retine' amore
 Cum uino si quis tepido si sumit' eius
 Compestat tussim veterem, laterisq; dolore.
 Pruritus vulne curat Virgusq; virilis.

Si feneas uino fuerit quoque salina cocta.
Illius succo dicunt migeste carnes
Si sunt hoc uncti crebro sub sole repenti.

H Capitulum 17^m de Aneto

Medias calidū, fictum quod fert Anetū.
Et dicunt quod sit gradus huius in utroque secundus.
Lac dat habundanter eius decoctio sumpta,
Natura. Stomachumque solet depellere morbos.
Tres cratos eius tepide si sumpsent eger
Indicio ructus est qui demonstrat aptum.
Os Stomachum Ventrique per hoc exire notium.
Atque grauis tali sedat namque potu
Prouocat urinas. obstantia quoque repellens.
Maturatque lunat bene si foveat eodem
Cum tepida tritum patiens si potet anetū
Intestinoque curat Ventrisque dolorem.
Hoc etiam potu digesta tarda urinat.
Inde minor fieri vis egestina videtur.
Afflicte bibiti visum nares. et genitale
Claudit iter. siccans humorem seminis intus.
Vnaque si nimio turgens humore grauet
Suspendit pulvis combusti seminis eius
Appositus digitis aut intus cliste fustus.
A tuor esse cunis radicem dicitur eius.
Reddit crescentes cunis hic in vulnere carnes.
Vlcera que serpunt et sordida uulnera curat.
Vlcera precipue virge curare virilis
Dicitur iste cinis infusus sepius illi
Olpbati reprimat singulenti semen aneti
Assatum. et feruens si sepius olfacit eger.
Dicunt feruores oculorum tollere posse
Eius radices tritas prius appositaeque
Apponas emorroidis si semen aneti
Vstum curat eas. et condilomata soluit.
Et oleo si decoquitur medicabile reddit
Istud papue malis de frigore natis

Prodest. i. capitis compescat sepe dolorem.

Nervos laxat censuras, fugora pellit.

B Caplin 18^m de betonica. grece ceston.

Et tonicam. folia sunt ceston dicē greci

Vinum potata fiet. lapidesq; repellit.

Fit omopticas cū pulvis sumpta iuvamen

Ichtopicos curat cū vino melleq; sumpta.

De folijs eius tritis factum cathaplasma

Non modici prodest oculis quos lacerat ictus.

Illius succus roseo cōmixtus olivo

Ambi i. filius varios fugat inde dolores.

Betonice pulvis cocto cū melle iungatur

Empicos. tussimq; iuvat. suspiria sedat.

Et stomachi varios, sumptus iuvat ille dolores.

Si febris est calida. cū vino si febris abile

Cum mulsa bibit idem pulvis monet alium.

Cum sale contritis folijs cathaplasmate facto

Vulnera curabis que sunt modo facta recentia.

Tritaq; tracture capitis hec sola medetur.

De folijs eius elixis fit cathaplasma.

Restringit lacrimas oculorū mansa ul' hausta.

Hac etiā caligo solet metuenda repelli

Equo cū ruta fuerit si pondē iuncta.

Et si cum linpha sumat' cūta repenti

Sic oculis nocuus sanguis post postera

Dicit' expelli sic lumina libera reddi.

Sumpta cum tepida purgant' vomita diu.

Pectoris et mōbi potu curant' eodem

Splen iuvat illius decoctio sumpta iecurq;

Vinea betonica solida quaternaria vetusta

Cum vini aq̃tis tribus e bis addita grana

Viginti quatuor pipis simul hec bñ tuta

Haustaq; purgant' renes. pelletq; dolores.

Vinea cū aq̃tis calide potata duobus

Dicit' immodiam ventus sedare dolorem.

Hec tussim cū melle fugat. ventieq; mollit.

Unaquaq; die febre si vexabit eger
Una betonice plantaginis una duabz
Betonice si cum tepida contata bibat
Antea q; febris pñuntia fūgora flant.
Una betonice nato calide resoluta
Prodest ydropicus si sit potata frequenter.
Radici pulvis cum mulsā tritus ⁊ haustus
Humores velut electorū vomitu ato purgat
His binas dragmas precepit plinius has
Radici dare cū passo mulsōue bibendag.
Precipue vomitu flegma purgabit isto
Cum mulsā bibitus prodest pulvis folior.
Ruptis. atq; stuctis pectus leuat iste cadentes
Cum mīno sumptus. obstat potata venenis.
Precipue semen. qd si desit addat ⁊ herba.
Una betonice cū mīno sūpta repñta
Vetereas curat. cum vino mēstura soluit.
Pondere uero fabe pulvis cum melle potatus
Post cenā stomachū iuuat ut bñ digerat estam.
Si de betonice viridi sit facta corona
Circā serpentes ut plinius asserit antoz.
Audebūt nūq; positas transire coronā.
Sed morsu proprio premunt ⁊ verbe cande
Omibz antidotis memoratus eam fortia
Precepit. ut stomacho magis herbis oibz apti.
Plinius hanc inquit qui secū gesserit herbam
A nullo poterit nouo medicamine ledi.

B Caplin iij de Samina
Racteos est grece. Samina vocata latine.
Sicca calensq; sibi vis est ⁊ tertius illi
Est in utroq; gradus. Vultus cū melle vel vlcne
Fortiter exsiccāt. ⁊ sordes purgat eoz
Sic iuuat antracas bona q; plebs vlcera dicit
Menstrua deducit. corruptos extrahit alio
Conceptus si cū mīno sit sumpta frequenter.
Vel situta prius matuas subdit ori.

Egrotis admissa autem facit esse mitentem.
Omnibz et morbis prodest ex frigore factis.
Illius in uino vel aqua decoctio curat
Quos vertigo nocet. si sit loti caput inde
Herbaq; temporibz in frons tota ligetur.
Duplum sauiue si desint anama pom
In medicamentis iubet oribastus Antoz.

Capitulum 23 De porro

In multis causis usus medicamine porri
Dicit ypoctas medicane maximus autor
Istius succi solum dedit iste bibendum
Egrotis qui reijciunt spumantq; cruores
Quos emoptoricos solia se dicunt greci.
Cum galla dant hunc alij thurisue farina
Aut geminis dragmis porro se scis vna
Apponit melle vno q; trita resoluunt.
Precamctis alijs dicitur hec siipta iunare.
Manantq; potest naris retine cruorem,
Intus si nares vngas medicamine tali.
Confractus uulnus cu succo curabis eodem
Redde fecundas mansa p sepe puellas.
Vlcera cum melle triti iunat apposituq;
Humor capitis si distillatio fiat.
Pulmones pectus nocens voceq; sonora
Inde q; con surgat tuilliq; pectoria ledens
Cum pisanis succi porri sortu iunabit
Et p se solum pdest his omnibz ipm
Si pora ptes in uino coxeris albas.
Sic ut aqua pnam mites addasq; sed q;
Vtilis eius aque duzo fit potio ventu.
Dicit hec eadem cu vno stringe ventre.
Cum uino porri dat his q; lesent arigins.
Qdlibet aut aliud finde letale ueneru.
Nec minus his prodest si vulnereb; sup addas
Sic velut emplastru porri cu melle subactu.
Comixtus porri succis lacti muliebu

Et bibulus tussim fertur sedare dolorem.
Et narys viarys pulmonum sibiuerit idem.
Auris compestat cum capre felle dolore.
Prestat idem pariter cum mulla mixtus auri
Infusus tepidus. singis si mandit' obstat.
Eius uigatur succo pars tertia mellis.
Et sic p narys tepide simidendo uel aures
Intesum capitis poterit sedare dolorem.
Ex uino bibat huc limbor' que dolor angit
Dicat utilius tali nihil esse dolori.
Fracturas solidat cito. duritia se repellit
Appositum vulnusq' recens cito cum sale claudit
Si caudiz fuit sumptum lenat ebrietate
Et uentre stimulat. sic durum molitat alui.

Capitulum 2um de camomilla.
AN temis magnis comdat laudib' autor
Asclepius. quia nos camomilla uel camimola
Dicimus. hec multi rodolens e' brevis herba.
Herbe tam silis q' iusto noie vulgus
Dicit amara. q' ferat et sit amara
Ut colata sibi vis discernat' odore.
Autores dicunt sp's tres illius esse.
Quas solo flore distinguere posse colore
Tradunt. est cictis medius flos aureus illis
Sed varis folijs flos circūtingit' ille.
Albi uel nigri sunt purpurei q' coloris
Dunt' anthemis pro pue canis folijs
Purpureus color est. maior q' ufortior hic est.
At leucazemon folijs dephenditur albis
Melius casanemon. uis omib' illis
Sic ita calensq' gradu pmo concedit' esse.
Prouocat urinam cum uino q'libet hausta.
Vesica frangit lapides. i mēstria purgat.
Si foueat' aqua matix qua cotta sit herba
Aut si cum uino potet' sepius illa.
Tormenta sic sedat. stomaq' inflatio potu

Pellet' tali.

Delletur tali. squamas de uultibus auferit.
 Si tūta apponas solā. mellive ingratam
 Veterias prodest eius decoctio sumpta
 Et mīe iecoris medicat' sup̄ta q̄rellis.
 Pellō cum vino potata refert' abortum.
 Ab oculo cocta foueas si febricitatem
 Frigus depellit. frigus q̄ sepe fugabit.
 Unguine purgant' ypsa cuncta turgine tali.
 Pestiferos morbus serpentū pondē dragme
 Cū uino phibet antemīs sup̄ta nocē
 Plin' affirmat hanc quadraginta diebus
 Vnaquaq; die bis sumpta pondē dragme
 Cū geminis aatis uim subtilis 7 albi.
 Cum lotio sensim totū purgare uenem
 Egilopas curat. si quis cōmasticat ip̄m.
 Et sic apponat. sic ulcera sordida curat.
 Et mollire caput febris feuiore grauati
 Sepe solet. ul' colectis humoib; in se.
 Ulcera producat. vocat ex animata grecus.
 Hec decocta urgens oleo camoilla repellit
 Qz si defuit viridis. macetur aceto
 Et caput indelanet. nullū magis adiuuat unguen.

Captin 2da De Nepita
Herbam quā Nepitā vulgari more uocamus
 hanc medici greco calamitūz noīe dicunt.
 Siccā calensq; sibi vis est. 7 tertius illi
 Est i utroq; gradus. cū mulsā siccā repenti
 Sumpta solet totū sudore resolue cōpus
 Ex oleo quo sit decocta punge fucando
 Illū venturū metuit qui fugora febris.
 Non fugus tantū. sed febres inde repellit.
 Illi qui si asin patit' coxe sup̄adde
 Contatā viradē fert' comburē pellem.
 Et sic humores statando fugare dolores
 Apposito. potu q; suo cito menstrua purgat.
 Est lepre spes elephantia. sicq; vocatur

Et cunctis morbis maior hic esse videtur.
 Ut maior cunctis elephas dialibus extat.
 Hunc in principio morbum potus calamenti
 Cum vino curat humores extenuando.
 Serpenti morsus supradicta trita nocet
 Non sinit. et pollicem cum vino supposita venena.
 Potus. et iniectus lumbricos necat omnes
 Sucus. et in mēbris imes necat omnibus ipse.
 Si mel iungat huius cum sale plus operatur.
 Si bibat hanc pugnans, aut trita subdit abortit.
 Purgat et yctericos. cum vino curat anelos.
 Asmaticos medici quos greci nomine dicunt.
 Et iccoris morbos cum vino mitigat hancista.
 Hoc quoque modo veterem lateris lumat ille dolor.
 Atque cicatrices migras supradicta trita
 Hec naturali recedit purgando color
 Vino decocte fac hoc melius cathaplasma
 Compestat stomachum cum vino supposita dolorem.
 Sumus de dormibus serpentes effugit eius.
 Tollit singultum cum vino dicit hancista
 Hoc quoque modo venerem cohibet potata frequenter.

Capitulum 23° de pulegio
Pulegium vis fieri debet esse
 Tertius a medicis datus est huius in utroque.
 Sepius hanc pugnans herba si sinit abortit.
 Menstrua deducit cum vino supposita tepenti.
 Hoc quoque modo tardas her extrahet herba secundas.
 Hoc nomen quia non notum reor esse quibusdam
 Exponam tamen quid nomine significetur.
 Ut nondum natus testis circūdatur omni
 Pullus sic infans matris vestitus in alno
 Quadam pellicula matris de semine facta.
 Quam nascens rumpit quasi testis pullulus omni.
 Istas pelliculas medici dixerunt secundas.
 Quae mox expositos naturae iura sequuntur
 Hoc si plus in isto vitio cogente morantur.

Aut mors subsequatur. dolor aut quies tolleratur.
 Istas pulegiū predicto more repellit.
 Cum sale contrita melli si iunxeris illam
 Unguine contractis potes hī faciat mēbus.
 Illius pulvis siptus cum melle ul' hanstus
 Pectoris humores viscosos extenuare
 Et p' spūta potes illos educere mris.
 Nauēā ul' morsus stomaci curabit' illa
 Cum pasta sipta uel aceto qd sit aquosum
 Cū vino mīgram colerā potata repellit.
 Sicq' uenenatis serpentū morib' obstat
 Si vim febris mīmo uel fluore orionis
 Aut aliquo casu subito defecit eger
 Qd solet a medicis doctis malefactus dici
 Pulegiū valido tutum iungat' aceto
 Narib' egrot' sic apponat' odore
 Solo confectum dicunt releuare iacentē.
 Emgūas siccis pulvis dīrmat' vstus
 Appositū ueterē dicunt sedare podagum
 Et quosius alios solet emēdare timores.
 Si supradat' tepide p'mixta polente.
 Addita cerotis papulas de corpore tollit.
 Spleneticis eadem supaddita cū sale prodest
 Elixatura si quisq' sepe tepent
 Illius abluunt' pruritū non patietur.
 Et sic matius poterit curare timorē
 Tussim compesat cum vino sumpta tepent
 Et sic uenā compellit reddere largam

Capitulum 24^m De femiulo

Femulū medicū calicū siccūq' secundo
 Dicunt esse gradu. mazatū grecis vocat illud.
 Cum uino amictis hec obstat herba uenenis.
 Et magis ex uino. si sit decoctio facta.
 Aut oleo mixto contrita si supaddas.
 Si radix acro contrita iungat' aceto
 Sedabit quosius supaddita sepe timores.

Et sic assumptum ueneret stimulare fatentur.
Sic q̄ pulmonis prodest ictusq̄ orellis.
Et sic initia sup̄tis lac prebit habundans.
Herba virens curat morsus cū melle caninos.
Si sup̄adhat. r̄ uino iuncta bibat
hac mansa sepe oculos caligine purgat.
Indeq̄ comptū est humanis posse mederi
Illam lūm̄ibus. Atq̄ expiēdo probam.
Radiciū sūcus mixtus cum melle recenti
Lumen ab antiqua caligine purgat im̄ctum.
Radiciūq̄ oculis sūco cum melle punctis
Pulsa reddat eos oī caligine claros.
Et pressus maratu viridis de semine sūcis
Soleq̄ siccatus magnū medicamen habet.
Ad quosamq̄ uoles oculoꝝ pellere morbos?
Auribus infusus vermes sūcis necat eius
Rem̄bz in tūsana radix decocta medet
Cum uino fugat ydropicos potata timores
Sicq̄ venenatis occurrat morsibus illa.
Cum uino ul' aqua radiciū coctio sup̄ta.
Neustictis r̄ nescie morbis medicabit illa.
Vrinas purgat. r̄ mēstria sumpta resoluit.
Vel si tata sup̄ p̄cten her herba liget.
Nausea cum uino sup̄ta sedabit illa.
Eznoꝝe stomaci cum linpha mitigat hūsta.
Radix illius uino decocta dolores
Semento curat patit' quos uirga virilis.
H̄ q̄ si iūq̄s oleum facit atq̄ purgas
Jctū. ul' factos subito quosq̄q̄ timores.
Apponas tutā mixto sedabis aceto.
Semen cū uino bibitū ueneris mouet actus.
hocq̄ mō dīant latens sedare dolores.
Utros. aut herbe si sit decoctio sumpta.
Tradunt auctores eius iūne nescē gustū
Serpentes. r̄ ob hoc sem̄bz prodesse putant.

Capitū 26^m de Salsazela

Cap^o 24° de Cathinella

Namur acadularum quam grecis dicit Arizon
Sic dicitur creditur sapor illi quod sit acris.
Crescat arenosis in pratis et secus amnes.
Hanc amara quidam comedunt in ipse veris.
Exptum fert sibi quod fastidius tollat.
Virtus est illi siccans et frigida valde
Tertius a medius datus est gradus hinc in utroque
Hac fugat apposita sacra ignis et herpeti mordax.
Et tumore ex oculis tute cathaplastmate cedit.
Ulcerum que serpunt cohibere. combustaque curat
Et multi calide dicit prodesse prodesse podagre.
Si sunt folijs illius operata urientis.
Aut cathaplastmet mixta contrita potente.
Eius cum roseo succo permixtus olivo
Dicit antiquo capitis prodesse dolori
Quia dolo est dictus lingua cephalagica graeca
Omne genus fluxus ventris restringit mure
Cum vino potata solet vel mansa frequenter
Hoc quod modo nimium manantia menstrua sistit.
Vel si matua tutam viridem superaddas.
Sic quoque limbricos pellit potata rotundos
Taliter et canctis obstat potata venenis.
Exilarat visus illius succus inunctus.
Cum vino varijs obstat potata uenenis
Affirmat ista qui secum gesserunt herbam
Quia non letali hunc scorpius appetat ictu.
Auribus expressus si succus fimbrit eius
Adiungat antidoti mure pellit quod dolore
Est emoptoris hec sepe comesta salubris.

Capitulum 26° de sempina

Altera uero minor species est istius herbe
Quia sempina dicitur quoniam vivet omni
Tempore. barbarorum vulgari more vocat.
Esse refert simile predictae Plinius istam
Nec minus omnibus hanc predictis posse iunare
Mane sale adeo palpebre glutire quodam

flegmatis astungi valeant ut vix apru.
has mure succis herbe deglutinas vsus
Ille si tarte sumit digitoq; pincte.

Capitulum 27^m de portulaca.

Portulaca graece que portulaca latine
Dicitur hec vulgi pes pili more vocat
humida mis eius et frigida dicitur esse.
Inde iunat febrem qua dicitur gra causa.
Trita super stomachum viridis supponit herba.
Prestat idem succus si sumit herbaq; mansa
Aut ut olus accepta solet mure calore
Mansa ul' aulta pot' m' m' restingit fluxu
Sanguinis et nocum uetus cohibet fluxores
Esse uetat dentes illic contrita stupentes.
Et tumidis oculis prodest supradicta trita.
Fervore solis in estate comesta nocte
Non sinit et uentre cum immo et sale moluit.
Vesiceq; solet sedare comesta dolorem.
Est emoptoicis hec sepe comesta salubris
Acidule siles et pene per omnia vires.
Effususq; pares testat plurimus esse.

Capitulum 28^m de Rosa

Rosa flos florum rosa nobis iure videtur
Que specie cunctos preedit odoreq; flores.
Non tam hec specie tantum uel odore iunare
Nos ualet aut uariis nos adiunat illa medelis.
Eius sicca gelu mis et refrigerida primo
Compestat sacui si trita apponit igne.
Sic q; si stomachus calet aut proordia sedat.
Fluxu matricis cum immo statigit et alui.
Illius succus cohercia plurima quunt
Et sicte pulnis morbis bene conuenit oris.
Infusum per se tantum cum melle ue mistus
Omnis feuiore superaddita trita cohercet.
Ipsa recens ul' si misce comesta bibat
Ex hac conficit oleum rosenumq; vocatur.

Quersis morbis et multis utile causis
 Si bibit uentre mollit, stomachi calore.
 Extinguit nimium bene foueat eodem.
 Et dolo et feruore capitis curabit illo.
 Permiscende sibi si foueat acetum
 Expurgat sordes uulnus replet atque profunda
 Et combusturus pelare ducit ignis.
 Ore diu tenti dentis sedare dolorem
 Dicit. et duras palpebras reddere molles.
 Aufert suppositi pruritus interior.
 Et steruas uariis ualet hoc succarie causis.
 Hoc oleum quoniam uariando conficiat
 Dicit paladis qui scripsit inde pitus.
 Quod rubrum fuit foliorum summo floris
 Vicia sic purgatores meretur oliui
 In libra. intereo sic claudes omnia uase
 Sub phoebo tanta septem suspende diebus.
 Inde medellae uarios seruat ad usus.

Capitulum 23 de lilio

Hut rosas ut credo rosas argentea debent
 Lilia tunc sequi quod nec spe nec odore
 Cedere dicunt roseo collata decem.
 Nec minus in multis hominum est apta medellae.
 Eius radices bulbis quod lilia profert
 Sub prunis coctus uictusque tutus oliui
 Prodest uisuris mire supraditus ignis.
 Et melius roscum sibi si iungat oliui.
 Duritas steruas mollit si subdit idem.
 Elixir folijs et cathaplasmate facto
 Molestant nequi. combustaque imbra iunant.
 Sicque suppositis morsus curabit anguis.
 Aut si cum uino bulbis potabitur ille
 Sicque fungos uetat ille venena nocu
 Huic uino coctum tritumque pedum supradde
 Clauis nec solnas nisi cum lux tertia transit.
 Decoctus pingui potano idem uel oliui

Reddere posse pillos membris natiuitate adusti
Cū uino potius nocens purgare canorem
Per uentre dicunt. ut sic prodesse liem.
Sic q̄ inuat uulnas. sic ide manistina purgat
Vel si cū uino uetera coctū supradelas.
Conassis neruis tutus cū melle medet
Exp̄ssus succus foliorū mixtus aceto
Et mellis crocus coct' sic mellis sit acetū
Ut gemine ptes p̄dicti quos liquoris
Ad desiccandas nihil est magis utile plagas.
In q̄ cicatrice ducat licet immetataz
Elixus bulbis cerotis ubi mixtus
Rugas distēdit ultis. maculas fugat om̄s.
Linchenas purgat. facie q̄ finis purgat.
Exprimit' succus de tritis floribus eius
Qui mollit uulnas cū lana subditus illis.
Illius asserit sudore posse mouere
Tingida maturat. post cū coqt' i cito curat.

Capitulum 30. De Saturegia
Saturegia dicitur soleto grece. saturegia latine
Illi si cū nimis uis ē. et feruida valde.
Prouocat urina cū uino. et mēstrua sup̄ta.
Pellit abortiuū. mulie bria uiscera purgat.
Illius puluis cū aceto melle subactus
Et mansus ul' cū uino si sumit' idem
Pectoris humore tenacē p̄ spūta pellit.
Cū uino tepido compressit tōmina uentris
Silatige bibit' uerū iam sepe probam.
Est q̄dam morbus litāgus noīe dictus
Oppositū media quē dicunt ēē frenesi.
Qd uetat hoc sōnus. somno gnat hic nimis egzū.
H tam letali sōmo. de p̄ssis aceto
Timbrū cōmisteus foueat caput ide frequenter
Sic uicū pigri poterit de pelle morbi.
Hanc herbaz caueat mulier dephendere p̄gnans
Nam nō mansa m̄hi. s̄ partū subdita pellit.

Nausea sedatur, hac si bene tuta bibatur.
 Cū medica uino, ut si mittat in ouo.
 Hæc mō mire uenem solet illa monē.
 Si largo potu uridis ut sicca bibat.
 Si desit thymus prothimo ponē timbrū.
 Præcipit medica, q̄mis est una duobus.
 Et si cū uino mel et pip iungit illi.
 Non medici ueneris sperandē de ignem.
 Hinc est a satanis merito satana dicta vocata.
 Et sinit in uenem minus hec aiata prona.

Capitulum 31um de leuistho

Ligurum patria simpserit ligustria nomē
 Copia q̄ maior ibi nascit illius herbe.
 Tertius est gradus calidi sicutiq̄ vigoris.
 Maior radice vis est et seminis eius.
 Et par ē illis inis in medicamine morbi.
 Inflato stomaco cū uino sumpta medetur.
 Et tali potu vis digestina immat.
 Omnibz et morbis sic profunt infior.
 Vinas sic sumpta mouet et mēstrua purgant.
 Tota uenenatis curat morsibz herba.
 Si bñ trita prius, bibit uinea soluta.
 Et per contrite ponat de sup herbe.
 Non medici colas, pdest h̄ mampa ul' hausta.
 Vel si radice eluatur bibatur.
 Non solas decocto subuenit ista.
 Sz supradictis medicabit omnibz hausta.
 Digestibilibz sem bene iungit eius.
 Omnibz antidotis q̄ inest sibi pectica virtus.
 Hanc oculis strabis, potuq̄ odore nocē.
 Asserit antidotis eius tantumalo sem.
 Muscu iussit, hec utriū dixerit a se.
 An a doctor libus nō est mihi notū.
 hec scio q̄ veteres nō prius laudibz istam.
 Extollūt herba, nec me legisse recordor.
 Vllum qui strabius s̄ moribus astipulet.

Capitulum 32^m De ostitione.

Stramon ostitionem id vulgi more vocatur
Vim calidam siccamque tenet. radix fugat eius
Cum vino morbos vecoris si tuta bibat.
Vetericos sic sumpta sanat. splenisque tumore
Dura quem greci schizolim dixere repellit.
Hec quoque molapides vesicae si anget dicunt.
Mensura sic lotumque mouet. tussimque medet.
Sic orthorhoidas, pleurit si sepe bibat.
Subdita matrici depellit fertur abortu.
Et sic tarda nimis educere mensura tradunt.
Acetum cum vino si iungit atque polenta.
Illius succus lepras emundat iunctis
Hec etiam succo iuncto cum polline quem dant
Ordea. curat ut dicunt pustula quenis
Si supradidens empluri more dolori
Illius succus cum melle terendo iungatur
Dumores capitis purgat si nare trahat.
Stermitamentum per se pulvis mouet eius
Naribus ductus vel atque non serpius albo.
Vetericas melle succis medicabitur eius
Hunc si nare trahat mixta lacte muliebri

Capitulum 33^m De cerfolio

Est cerfolio vis acris ignea valde.
Appositi canceris tuta cum melle medetur.
Cum vino bibitu lateris sedare dolore
Sepe solet tuta si necas desuper herbam.
Cum mulsa bibitu pituite noxia soluit.
Ex oleo cocti fugus depellit iunctam.
Si tuta iuncto violeto solius aceto.
Lumbicos tali potu lumbicosque repellit
Cum vino acetum urinas et mensura purgat
Virgine cum cera uetus huius asongia mista
Non modo parotidas, verum quoscunque tumores
Curat vel repmit si sepius haec supradidit.
Intinctum valido si manducatur aceto.

Sepe solet vomitus ventremque tenere solutum.
 Si tibi tegit pectori succusq; bibatur
 Urine clausos referat quoscumque meatus
 Illius elixatura vertigo fugatur
 Si caput hac tepida patientis sepe lauet
 Verbaq; temporibus frōh q̄ cocta ligetur.

Capitulum 34^m de atroplice

Afrigidare gradu primo, humectare secundo
 Atroplicam dicunt, eius molle abis album.
 Duras soluit varias clausq; medetur
 Emphim cocte ul' crude si supaddas.
 Hocq; supadditum scabros cito detrahet ungues
 Ignes et scitus dicunt sic posse mederi
 Atroplicē tūtū cum mīto et melle et aceto.
 Dicunt appositā calidam sedare podagraz.
 Veteriam dicit Salernus tollere morbum,
 Illius semen cum uino sepius haustum.

Capitulum 35^m de coriandri

Rigida vis herbe coriandri dē esse
 Austereq; simul q̄dam virtutis habere
 Hanc Salernus ait p̄ quā depellere uentre
 Lumbricos, tineaq; solet, si tuta bibat
 Cum uino, ul' si cum mīto sumat aceto.
 Vnaq; cū passi coriandri melq; iugatu
 Sedabit varios supaddita tuta tumores.
 Precipue testes tamēdos iuuat her medicamen.
 Illius semen ventrē et hepate solutum
 Seren. aque iunctū fuit si sepius haustum.
 Argentū spumā ceruse conterere mīstam.
 His tatis succum coriandri iuge et actū.
 Quatuor his roscū miscendo iugabis oliuū.
 Ita terendo simul p̄hosum conficis unguen.
 Quos sacros ignes p̄llas calidosq; tumores.
 Si tibi distalis confectio tanta iudet
 Succus cum solo prodest comixtus aceto.
 Aut si frumenta panis mundissima mica

Jungatur huic succo, sedat quencumque calorem
Huic succo si iuncta fabe sit sola farina
Et supradat scrophis, medicabit illis.
Et cedit feruens emplastro postulatali.
A multis legit scriptum febres ante tremore
Si tua grana vorat coriandri seminis eger
Evadet febre, cui dat lux tertia nomen.
Prestat idem lecta coriandrum mane pinguem
Sol singat, cezumali si subditum equi
Xenocrates scripsit totidem cessare diebus
At enitua quot mulier coriandri grana vorabit.
Assidui quidam condemnant illius usum
Nempe putant morte quenis superare dolorem.

D Capitulum 3^m De nasturtia.
Juncit feruētē q. hñt nasturtia vites
Et secas. hac re venerē cum ruta cohercet.
Serimēto comixta recens herba terendo
Antracas curat, bona que plebs ulcera dicit.
Si supradat araq. firunculus ista
Emitit samē, cum qua dolor ille recedit.
Illius succus cines retinē fluentes
Illius assuit. dentib. lenare dolore
De qua pte dolēs dens ē infusus in aurē
Fortius est herbe sem. depellit abortum
Haustum cum vino ventris aiali apellit
Et sic serpentes dicunt obitare venenis
Solus odor positi carbomb. effugit illā.
Splen reprimat mixto bibit si sepe aceto.
Herbam ul. semen cū polline iunge. i aceto
Hec contrita simul succis supradat dolori
Vtile nō modicū confirmat hoc medicamen.
Linchenas succus curat cum melle punctas
Si prurigo caput aut ulcera turpia fedat.
Anseus amiscens adipi nasturtia tuta.
Sepius unge caput, vitium tollet utiq.
Si coquis hanc herbā cū capre lacte recenti

Illius aut semen. Dolor angit pectora quisquis
 Assumpto tepido potu sedabit isto
 Semen cum tepida contritum pondere dragme
 Et bibulum dicunt quod durum molliet alnum.
 Tussim compescat semen cum melle voratum

Capitulum 37^m de eruca

Erucam calidam dicunt mediocriter esse
 Siccam non adeo ab eius digerit escas
 Et ualeat urinas hec massa uel hausta mouere
 Mandit utique pueris tussimque repellit
 Emundare autem maculas cum melle ungatur
 Trahit et muros lentigine reddere uultus.
 Elixata prius radix ualdeque subacta
 Ombibus et fractis supradicta de trahit illa
 Cum uino totum si semen sumit eius
 Quosius pestiferos ictus arare refert
 Hec migras maculas arat cum felle hominis
 Illimita. mira loquor. cum uino largius hausta
 Indurare refert hanc ultra uera sensum
 Si condimentis coquis hanc admiscuit herba
 Aut semen, gratum dicunt prestare saporem.
 Et homines qui solent hac cum dicere grege
 Eruca. suavisque gustu sit bonus eius
 Non modice mansam uenem stimulare uel hausta
 Confirmat pariter media pluresque potest.
 Est cum lactuas hec herba comesta salubris
 Namque calidum dat tempus cum frigore mixtus.

Capitulum 38^m de papauere

Papauer vim gelidam siccamque papaueris esse
 Tres illi tribuit species. flos unus albus
 Alterius roseus. rubens pallensque minor
 Flos est. hanc uulgo dicunt agreste papauer.
 Nobilior cunctis est autem flos nascitur albus.
 Ex huius teneris opibus faciunt capitellis
 Inasa leniter summa cute. lacque deinde
 Exfluit exapinit coelestis. succumque refrenat

Antidotis aptum multis varijsq; medellis.
Sunt qui contindunt lacte cui suo capitella
De quibz expellunt siccant i sole liquorem.
Post p'muz siccū vites hēt iste secundas
Sp'z uero roseos quā dixi gignere flores
Dixi conficiūt oleum de semine tonsō.
Non modicū gustu iocundūz sōmiferūq;
Tertia cui flos est rubrus semq; nigellūz
Presta si bibit reliquāz more sapientem
Elixatura tepida cuiuslibet harum
Eger si foueat faciem, vel si bibat illā
Optatū capiet, nisi mors sit p'xima somnum.
Sp'ma m'gūz bibitūm cū vino stringē uentrez
Diat. ha'q; malo fluxus thibet m'licies
Somnum dat bibitū. tussim compesit iniquā
Pond' denarij de lent hec semina sumi.
Nam plus letāgum ul' mortē sepius infert.
De folijs eius tritis factum cathaplasma
Eximie fauces dicunt curare tumentes.
Quosq; vocat sacros ignes extinguē fert.
Fugare ul' cantu. poti ne. cibo ne ul' estu.
Asp' si sūt uocalis redita vena
Apposito tali fiet medicamine leuis.
Candida m'co nū sp's sic nāq; vocat
Grecoz lingua dicūt quēdamq; papauer.
Longe nobilior est meliorq; duobus
Tunc cū lacte fluūt capitella papauis hui?
Leta torquant' aqua cui sit ps t'ia mellis
Addita. cuncta coquas / donec decoctio spissa
Sit quasi mel. varios sic o'seruet ad vsus.
Sumpta facit somnum. tussim fugat. abstinēt alim.
Vocalis vene bñ & cumatissima siccant
Eius de teneris opimū factum capitellis
Sicut iā docui roseo miscebis olino
Unge caput mistis. dolo' h'is sedabit omis
Et solet hoc unguen somni p'stare yetem.

P. rediens admista croci redolentia fila
 Auris curabis h. infundendo dolorem.
 h. q. femineo lacte crociq. subacto
 Unguenti calidum poteris sedare podagram.
 Ano supposita solet hoc adducere somnum.
 Istud idem solo p. stare putatur odore.

Capitulum 3° De Cepis.

De cepis media nō consentire uident
 hāc q. diazcorides inflare caput q. grauē
 Atq. sitim cepas dixit succende mansas.
 Colerias nō esse bonas dixit Salernus.
 Slegmaticas hō multū putat ēē salubres.
 Non modicū sanas Aseli pius assent illas.
 Presertim stomacho pulcrū creare colorem
 Affirmat quonīs aliquis conspexit illas.
 Et dixit quisq. ieiunia solūt illis
 Vnaquaq. die q. iumat h. absq. dolore.
 Confirmat omnes mansas ē inferre sapore
 Et dicūt illas mollire salubriter alium.
 Appositas phibet morsus canine caninos
 Si tute cum melle pius fiunt et aceto
 Apponunt alij cum uino melleq. coctas
 Transactisq. tribus solūt cathaplasma dieb.
 Saluatq. cepas Diazcorides phibet argus anguis
 Morsibus appon. sic assent ille uiuari
 Femineo lacte comixtus succus earū
 Pellit sepe graues infusus sepe dolores.
 hic succus comixtus aque bibitisq. iuuabit
 Illos quas subitis facit obnutescē morbus.
 Naribus attractus hāc tantū modo succus
 humores capitis nocuos deponē cogit.
 Manē ul. pote tardantia m. lina purgat
 Tritasq. pedum solet quas caligat
 Duracie faciūt, succo sanabis earū
 Cum gallinaz pignū si sepe pungas
 Mane si dentes qui suū pficiunt isto

Ducant hunc dentis nonquā sentire dolorem.

Ulcera compescant oris cū pane comeste.

Inungēs oleo qui coctas supseut illas.

Sedat quos intus dat disinterua morsus.

Contatis cepis loca denudata capillis

Sepe fucās capitis poteris reparare decore.

Oris fetori prosunt, fastidia tollant.

hasq; inbet emorroydis supaddē tūtas

Illius fucus caligie lumina purgat.

Admixtus melli maculas q̄ iunctus aceto

Emundare solet si sin h̄ sepe fucate.

I Caplin q̄^o De buglosa.

Inguia bonis greco sermone buglosa vocat.

hec colera rubraz mīmo feruore pulsam

Purgat cum uino fūt si sumpta frequenter

Cordiacū colere quē fecit copia mīge

Consimili potata modo curare valebit

humōes nocuos pulmoīs detrahit illa

Mixtus aque tepide si fucus sumit eius

Illī qui strasim patit mīte medicat.

Vim memoriē cerebri dicūt h̄nare perit

Vinū potatū quo sit macerata buglosa

Letos comminas decoctio dicūt eius

Reddē si fūt intra communia sparsa.

I Caplin q̄^o De sinapi.

Alter eas quas Pictagoras laudancāt herbas

Assequit p̄maz landē tabuisse sinapi.

Quartus ei gradus in vi sicca calidaq;

Extrahit humōes viscosos, extenuatq;

Combuzitq; cutim, vis est sibi tatā caloris.

Maior vis eius in semine ch̄ esse

Sensus exaunt abus et, cōmonet alim.

Constringit lapides, vrinā amensura purgat.

Si tūtū ungas tepidū versetq; palato

Ad solem, capitis purgabit flegma notū.

Sterilitatis h̄ admiste salubre

Illo nam capitis structura resoluitur omnis.
 Mansum offertat stomaci, suspiria sedat.
 Dorsus serpentis tuto si iungis acetum
 Et supponas anas medicamine tali
 Mansus pestiferos vetat idima ledere singos
 Vi minus feruente cusi combure duxi
 Sed tñ h mulas est utilis utro causis
 Hac etulus nocens capitis sciat hūmor
 Et qui distillās pulmonū cōtūm, ledit
 Et stomacū mōbo curat tussimq; tussimq;
 Ac p vesicas coxe dolo inueteratis
 Eliat. sciasim quē greco nomine dicunt
 Atq; cumō splenis durus iecorisq; fugat
 Et multū causis hec subuenit inueteratis.
 Utile tot causis qm cathaplasma sinapis
 Sepius a medicis narrat conficiendo
 Dicā h quali fieri iubet Menemachus
 In mortariolo tūti bene pone sinapis
 Semen. iungat hūic panis candida mēa
 Sic ut tūa pē sit panis iuncta sinapi.
 his ficiis siccas iungas ⁊ mel iūgas ⁊ acetū
 Et tantis qntū ul' morbi cū requirit.
 Nam quo plus mellis vel sicce ficiis hēbit
 Ille sinapismus tāto solet acrior esse.
 Debiō, quo plus panis mētes ⁊ acetū.
 Ne tibi sit vclis moneo effectio talis
 Effectū cuius ī multis sepe probau.
 Nō tamen hāc in lro cūctis apponē morbis
 Sz raro magnis ⁊ causis inueteratis.
 Plinius in musto cū semine pūpit hūius
 Radices mergi. sic postq; cepit hāc
 Omnē vīm. vīmū multū putat esse salubre
 Canibus ⁊ stomaco, potatū lūmīnibusq;
 Plurib; ⁊ capitis dicit prodesse gressis.
 Infuso faciūt oleum de semine quidam
 Utile lūmbr; vicijs stupidis q̄ neruis.

Exprimitur succus tenero de caule sinapis.
Quem si comandens dentis tormenta fugabis
Mansu' offirmat adipe tondendo vetusto
Comixtur scrophas dissipet si supaddas.
Illius firmus multum prodesse caducis
Dicitur atque sterere causas siccando iunare.
Cum ficiu' ficiu' capiti supaddere raso
his qui letargii patuntur est magna medella.
Vel si sepe pedes sit vngendo fucabis eorum.
Semencontui melli iunge ul' inuncto.
Illud olopias iunat vnguen sepe fucando
Ac qui ammi'no lepras emundat inunctum
h' qui curat' mansu' proclia febribus.
Antea quam dnu' fiat commotio morbi.

Capitulum 22um De caule romana.
Aulis romana grecis brassica lingua
Dicitur. hec quous sparsim nascitur in ortis
Est tam illius ad multa salua fer' usus.
Annis ducetis usus medicamine caulis
Romanos cato testatur medicina priusquam
A medias rome descripta fuisset in usus
Ortus tunc escas dabat illis atque medellas.
Ulceris non tantum curare recentia caule
Ipse met' affirmat si quis inmetezata
Et cancos etiam loca si prius anime lauta.
Precipit aut uino tepido sic demig'zandū
Vnaquaque die bis attritu' ponere canles
Ordea qua dederit cauli misce' farina
Idem precepit rutam qui cum coriandrea
Et sale permixto sic omnia mixta terendo
Apponi dicit docuit cathaplasma podagze
h' etiam morbis medicabit articulo
h' qui stringas aut elixata iunare.
Atque suppositum varios sedare timores
Illius urina fuit qui caulibus usus
Causis nervorum calefactam censuit aptam.

hac ex urina pueri si sepe lamentare
 Afferat illorum multum confectum salum.
 Hic de caule cato quenda scapuisse libellam
 Cusippum dicunt huius de viribus herbe.
 Omnis confirmant caligine limina tergi.
 Eius quod uridi uescit caule frequenter.
 Auget lac mammas, abns ei mestaria purgat.
 Atque iuuat stomachum supras ut ai coqs estas.
 Assumptis cunctis sic ut iungatur aceto.
 Splenem repunit tumidum semper deprimat abortum
 Si multum coquitur restringere de alium
 Aut semicandus solet illa solvere symptoma.
 Vincto cum veteri coctos bene contrere canles
 his oleum roseum quantum res postulat adde.
 Ardorem nimis iuuat hec confectio febris
 Si super addat stomacho mibros calenti.
 Atque non solum scissum si iungas alumen aceto
 Et canles sic ut corpus redigat in unum
 Cuncta teredo dum potes his compescere lepra.
 Et plures alias maculas si sepe punigas.
 his etiam canes potes retinere fluentes.
 Dicitur et testes illud curare tumentes
 Et uarias morbos genitalia que patiuntur.
 Et si predictis melius faba cocta iungat
 Cum ferrugine si iungas hanc iaceto.
 Et super arteros tutas apponas ista dolores
 Multum subuenies illis. vitysq; podagrie.
 Non medicum poterit istud cataplasma mederi
 Vincto cum veteri canle cineres bene trahi.
 Presunt ad uetus lateris coxeque dolores.
 Sic licet huius vilis, tam est medicina salubris.
 Si canlis semen iuncto potat aceto
 Pelle sepe solet aialia noxia ventris.
 Sit omnis ex fletis canlis radialibus vltis
 Subditus hic uia releuat stercando iacente.
 Dentibus attrita succum glutine uidentis

Affirmant cauce multaz succurrere uon.
Naribus infusus caput purgat succus ei'
Qui pius est caules vix sentiet ebrietate
Amulsa caulis radicez postea tutam tiam
Que no attigerit collo Melicinis inquit
Suspensa cunctus vne deponit morbus

Capitulum 43. De Pastinaca.

Et pastinace virtus in semine tanta
Et radice sua mulsa si decoquis eius
Radices multu decoctio proderit eius
Si potando dat splems. uerousq. qzellis.
Lumborum uuat eadem potata dolorem.
has si lacte coquas decoctio suppta innabit
Asthmaticos qz uis veteres. vtrasq. fluētēs
Radix illius collo suspesa tumores
Et quidam dicunt compesat testiculos.
Qui pastinaca fert aut q mandidit illa
Dicit a nullo serpentu posse nocere.
Accendit uenerē si large sumit illa
Si circūdabis dentes radicibus eius
Dicunt ingenti p sepe dolore uuat leuata.
Ex uino spuma si pastinace bibatur
Dicunt compesa quos scorpius itulit ictus.
Sic qz feminei ventris curare timore.
Dicunt quo mulier quasi pgnans ee uidet.
Appositu cancriz tritu cum melle medet.
Qd pastum tribuat est pastinaca vocata.
Nanq abim nulle radices clant meliore.

Capitulum 44. De Origano.

Origani vires calide sicetq. legunt.
Tertius esse gradus pcedit huic in utroq.
Illius in vino curat decoctio sumpta
Quosius pestiferos mofus si sepe bibat
Cum mulsa sumptu prodest acomta bibenti
Sic multis alijs dicunt obstarē ueneris
Conquassata uuat mansu ul sepi hant.

Ydropias.

Ydropicos cepaimit bibitis siccatis tumores
 Cum mulla bibita colera deponere m'gram
 Dicit' ex fabi sunt si pond' tritum.
 Menstrua deducit bibita. vel si sup' addas
 Tutu. vel cocta mulier si se fouet herba
 Illius puluis tussim cu melle repellit.
 Pruritus acoris. maculaeque cutis fugat omis.
 In quo decoquit' si sepius anne lauet.
 In lanugo iunat yctericos decoctio s'ipta.
 Succus p'dicte uradis si sumit' herbe
 Vnas i fauces curat siccado timetes
 Oris vulneribz medicabit' ore retentis
 Naribus infusus yzino mistus olina.
 In uisli capitis cogit' manare cruore.
 Auribz infusus sedat cu lacte dolore.
 His succis mistus cepis i rosinaco
 Ponit' ad solem tunc quando s'zins ardet
 Sic quaterdems feruebit i ere diebus.
 Si supponat' lecto ifectio talis
 Effugat ut d'z aialia curata nocua
 his quibz ex aliq' mao digestio tarda
 Euenit. ex uino prodest si sumit' albu.
 Cum calida m'osus est stomachi lenire probatu
 Illius suavis roseo mistus i aceto.
 Sucta lana bibat. i sic sup'addita m'bris
 Luxatis ul' contrisis multu iunat illa.
 Prouocat urina. lumbosque reuocat haustu
 Dente diu tutu solet idc fugare dolore.
 Omia potatus suens iunat interiora
 Eius cu siccis si cauca tuta bibat.
 Sudore aptis fert' producere poris
 Apertis coxis. eius cuz polline farzis
 h'az sepe grane pellit. rep'mitqz dolorem.
S Caplin 4th de serpileo
 Expiliu vetes dixerunt q' quasi serpat
 Aca cum uino tutum continetis olmo.

Cui rosa dat nomen hoc virginis pline frontem
Nidor comburi serpitres effugiat omnes
Et quod in aial infundens ore nenerim
Hoc ideo mittere cibus messoribus est mos
Ut si forte sopor fessos depserit illos
Verumque a nocuis tunc requiescere possint.
Pestiferos mosus bibiti iunat appositiq;
Pronocat minas. coepit tunc omnia ventis.
Splen iunat amito si sepe bibat aceto
Si mel predictis iungat sputa cruenta
Lactantes mure potus solet illa iunare.
Hauriti cum vino iecoris sedare dolore
Dicitur hic quod solet prodire menstrua potus.

Capitulum 46um de Amaro

Est Asitru grece vulgago dicta latine
hec calide et sicce virtutis dicitur esse.
Tertius est gradus illi, ut dicitur in utroque
Pronocat urinam, potata quod menstrua purgat.
Iuxta modo iecoris medicantur sibipta dolori.
Idiopicos iunat, scia sim iunat haurita frequenter
Et iulne morbis decoctio sibiuenit eius
Dicitur veterum potata repellere morbum.
Eleborumque modo vomitu precordia mundat.
Sed non est eius purgatio tam violenta
Non metueda quidem si fiat taliter illa
Etate et iures eius transpice primus
Quem purgare uoles, et tempus quod sit anni
Et si sit regna ferues ut frigida valde
Aut si temperem media tenet inter utraque
Aam semib; puerisq; paru donare licebit
Etatis medie plus his iuuenesque requirunt
Pinguib; et ualidis plus dandū, quam macilentis
Debilib; et iuis, plus in gelida regione
Dandū, quam calida, duris quocumque latore
Plus illis tribuas quos reddunt omnia moles
Hauriensque et cetera talia tractans

Non solum tunc dabis hanc, si quassiter herbas
 Que purgant uomitu stomachi, ventrene resolvunt.
 Et quia de cunctis dixi comiter herbis
 Quos sit danda modo, proprie vulgare docebo.
 De folijs eius triginta recentia tolles
 Adde melli tantum quod possint cuncta exanidi.
 Vel tota nocte mero facias macerent in illo.
 Mane teres vino quod sint macerata resoluunt.
 Tunc oleis excoctis cum pingui cane recenti
 Porcina, prius egroto da sufficienter.
 Et sumat vini quantum vult fortis et albi.
 Sic asari suavi colatum trade bibendum.
 Fortibus et magnis hic est noster foliorum
 Sufficiens, reliquis ut diximus est minuendus.
 Iuxta quod vires, etas, et tempora poscant.

Capitulum 47^m De Ruta.

Rutae vite vis cantica dixi esse
 Siccaque, fert in his gradus illi tertius esse.
 Valis est valde stomacho si sepe bibatur.
 Expellit partu potu, venereque cohercet.
 Tussim si bibit, compescat, mensura purgat.
 Si coquis hanc in aqua cui vinum iunxeris arte
 Compescit talis decoctio tormina ventris.
 Pulmones leniat et pectus, morboque medetur
 Costarum, quae pleuresis vocat attica lingua
 Arterios, stasimque leniat, febribusque medetur
 Hausta vel oleo in eadem si coxeris illam
 Et foueas tepido patientes ante tremore
 Datur prodest intestinique tumori
 Hoc unguen, vel elisterio si funditur intus.
 Haustaque cum vino, prodesse valebit utique.
 Lumbricos oleo decocta et pota repellit.
 Cum caruis decocta cum vinumque liquore
 Prodeat yctericis si sit supradedita nocte.
 Cruda comesta recens, oculos caligine curat
 Et melius maratri cum fuso felleque galli.

Adelle q̄ si succis ex equo iungitur eius.
Indeq̄ sint oculi patietes sepe peruncti.
Cum roſeo miſcens oleo necnō et aceto
Illius ſuccum . capitis curare dolore.
Quis in modicum potis hoc ſepe pūgēs
Naribꝫ expiſſis ſuccis ſi funditur eius
Sulter manantē bene deſiccado cūiore
In coru malignan ſi tepefactum
Auribꝫ inſundis de pellis inde dolores
Certe miſcens oleo necnō et aceto
Illius ſuccum mirandū aſias vnguen.
Ad depellendū ſarai queq̄ dīam ignē.
Et ſtabie dēte q̄ dicitur ex pēta gēte
Et gēte dictas anchoras hoc vngue purgas.
Ulcerā ſūt capias humore fluentia pingu
Curat a h̄ ozimas imiſſis naribꝫ . h̄ ſunt
Que grauit̄ ſolent in naribꝫ ulcera nata.
Obſtat pota nimis ul' cauda comēſta uenem̄
H̄ metadates rex ponti ſepe probant.
Qui rute folijs vngūti cum ſale pāco
Et magnis mīabꝫ bim̄s cariciſq̄ duobꝫ
Je iun' veſa conſurgens mane ſolebat.
A remanēſq̄ ab tali quaſq̄ veneno
Quelbet inſidias ſibi tendēt . haud metuebat.
Ad uelle probāt obſiſtē poſſe venem̄.
Diriſſe ruta comedunt que p̄mitis illā
Cum pugnare ſi cum ſerpētibꝫ atis
Cum butyro medicorꝫ oleo decocta timore
Naturis . ſubiecta tepēs figat illa q̄ colli.
Et cunctis morbis intus ſic ſubchita p̄ceſt.
Hac etiā teſtes potius curare tumentes.
Cum folijs lami b̄i tūtam ſi ſupadlas.
Et his anadoti non paucos uale cauſis
Conſiat . medici dicunt diapryanon illud.
Pryanon in ligna gēta q̄ ruta vocat
Illius anadoti conſectio talis habetur.

Pondere iunge pazi inter puz atqz amminuz
 De tribz his quantū de ruta pōito tantum.
 Sz prius ex aci uino maceratis amminū
 Conuenit in seruo post acri calefacto.
 Omnia deinde sil' bñ trita ex melle iungabis.
 Pectoris lateris. iecoris. remiqz doloris
 Hoc ex antidoto curant sepe comesto.
 Externat bilem. mollit sine tōmine ventrē
 Confortat stomachū. facit ut bñ digerant esca.

Capitulum 48^m De lactuca

L Rigida lactuce vis constat. et humida valde.
 Unde pot' nimios hec mansa iunare calores.
 Et p' stabis idem sup' addas si bene tutam.
 Vtilis est stomacho. somnū dat. mollit et alim.
 Omnibz hinc melius prodest decocta comesta.
 Et stomacho potius nō lota comesta medet.
 Lactuce semen compesat somnū vana
 Cum uino bibitu. fluxum q' rep'it alim.
 Lac dat habundant' naturā sup'ra frequenter
 Ut quidam dicunt oculi caligo creat
 his quibz afflicte fuit abus ems iusu.

Capitulum 49^m De menta.

M In calida siccāqz gradu fert mēta secūdo
 Illius potu vis digestina iunatur
 Confortat stomachū. vomitū q' detinet banita.
 Lumbricos q' mō depellē fertur eodem.
 Diversis mōbis curant testiculor'
 Si foveant aqua qua mēta cocta sit herba
 Lac soluit māmīs si sit sup'addita trita.
 Inhlata fugat auris cū melle dolorē.
 Aspitās lingue fugit illa sepe fiente.
 Haustaqz cum sapia phlegm solet accelerare.
 Trita canis mōsin sup'addita cū sale curat.
 Hemoptoicis misto succinut aceto.
 Naturā suā si subelut illius ante
 Qz fiat coitus. mulier nō concipit inde

Cascales fucus putrescere non sinit eius
Admixtus. vel si viridis supradicta herba.

Capitulum 40^m De capro.

Caprum media calidam siccāq; secundo
Dicit esse gradu. potu depellit eius hui?
Calculus. veine purgat. laxatq; meatus.
Dicit apolodius q; pelle possit abortum.
Si mher foueat aqua qua coxeris ipm.
Assent h i dem firmi posse lienem.
Illius fumus si sepius ore trahat.
Si se sanus hō fumo suffumget illo
Dicit eū fieri firmi magis & leuore.
Subuenit allas vias admixtus olino
Sucus. sic dimittit fugat itentigins ipm.
Humores nimios desiccat sepius hantū.
Illius solus pulvis melli ve ingatus
Vlcera mirifice & vulnera putrida purgat.
Precipue pulvis hic ulceri valet oris.
Si bibit stomachi confortat debilitatū.
Ydropicus nimius succūrit sepius hantū
Atq; p vrinās humores purgat aq; sds.
Cum tātū validum apō si m̄gis aceth.
Vlcera que serpunt cohibet medicamine tali.

Capitulum 41^m De peonia.

Peoniam media calidā siccāq; faterit
Hanc retine qdā dicit in utroq; sedm.
Splen. iecur & renes cū mulsā sup̄ta iunabit.
Si iungat uolenter amigdalā trita.
Menstrua sic purgat & fluxū detinet alui
Illius in vino decoctio sepius hantū
Vesice diros sedat sic sup̄ta dolores.
Et scotosim sic illa iunat. stomachi q; dolore
Neufecticos eadē multū iunat yctericosq;
Calculus infantum potu depellit eius.
Pressuras inferre solent q; somnia nocte
Peonie semen (bibit si sepius) ardet.

Illius radix pueris suspensa caducas
 Non modici pro det Salernus ait assit autem.
 Quendam se puerum natum vidisse caducum
 Et tunc cum erat annorum inter octo
 De omne puer hic radicem ferre solebat
 Appensa collo. quando uice deridit illa.
 Moxque puer cecidit. solito qua more ligata
 Protinus enasit. Salernus uero probare
 Rem plene cupiens, radicem denno dempsit
 De collo pueri. cecidit. uiginti resumpta.
 Cognita vis herbe fuit huius tam manifeste.
 Ipse Dioscorides cunctis ait esse caducis
 Aptam si bibitur. vel si suspenditur illa.
 Seminis illius ter quique valentia grana
 Cum vino fluxu inatius sumpta cohercet.
 Nigra solet varios materiam pellere morbos
 Si totidem dantur cum uino nocte bibenda.
 Huius sunt gemine species. mas dicitur una.
 Altera que minor est species est femina dicta.
 Radix maioris est palmis longa duabus.
 Grossa cetero digitis. radix Iuniper minoris
 Dicitur in plures radices. huius bene purgat
 Post partum potata steriles uino soluta
 In cunctis filis reliquis vis est illis.

H Capitulum quoniam de Barro.

Erbam quam greci dixerunt melisophilos
 Barroci nostri dicunt vulgareiter illam
 Precamens. apibus gratissima dicitur herbis.
 Nec gaudere magis ullius flore uidentur
 Contrite folijs apium si uasa purgas
 Non fugient. meliusque facis si lac sibi iungas
 Vnguentum cultores retinet examina tali
 Auxilium presens apium fert. ictibus illa
 Ictus de tuta tegit si protinus herba.
 Hoc quoque modo quos vespa nocet. ut dicitur. curat.
 Trita solet veteres compositare cum sale strumam.

Hoc q̄ malo vicis dicunt succurrere sedis.
Feia purgatur decocto cum sale succo.
Tali discurit inflatio noxia potu
Eius si uridis decocto sepe bibat.
Antiquos disintericos iunat et quinhacos
Asmatias eade prodest or topnoctisq̄
Vlcera depingat. mōbus leniat articuloꝝ.
Herba camis mōsuz sup̄addita cū sale curat
Eius fom̄to decocto mēstrua purgat.
Oreque tenta solet dentis sedare dolore
Limina purgat caligine plinius inquit.
Eius si succo fiant cum melle puncta.

Capitulum 43° De Creso

Rigeion greci nos seriation vocantur
Quae camis filis videat flore capillis
Nasat in mris et oris et regulatis.
Illius herbe vis frigida dicitur esse.
In medicinali radix non ponitur vsu.
Flores cum folijs tundes in fincto vini
Pro modici dulcis. et sic rep̄facta cum mōi
Hoc sit apponas an̄ ul' testiculoꝝ
Addito thus istis nervos. i. mulnea quis
Curabis facile. posito cathaplasmate tali.
Hec eade triti faciet eius capitelli.
Potari prohibet. q̄ suffocare bitentē
Q̄dam confirmat. At contra plinius autor
Veteŕis quosdam potū donasse salubre
Cum vino dicit. talique modo medicari
Morbis vesice plures ait ille probasse.
Et cordis vicis illā recondi dedit.
Torminibz queque cū passo immisceq̄ potu
Hoc varios mōbus precōdia que patiunt.
Et uridis facit h̄. si tincta uoret aeto.
Tenta solet clunas h̄ cū sale spargē stumag
hac circūscripta. si q̄s fodiāt sine ferro
Et tangat clentē viabz talibz icte dolentē

Vnaquaq; spūens uicē postq; reponat eadem
 Quo fuit exōto loco. si rursū inuat herba
 Plinius ut dicit. id non dēns inde dolebit.

Capitulum 44^m de Celidonia.

Celidoniae spēs gemine receduntur
 A medicis. spēs est maior prima vocata.
 Altera uero minor. oculos medicat utraq;
 Cecatis pūllis hac lūa mater yzundo
 Plinius ut statuit. quū sit cūta reddat
 Hanc nasci dicit amib; venētib; illis
 Et de sicca solito dū more recedunt
 Inde q; nom hē celidonia. namq; celidon
 Dē h uolūris grecor; more vocata
 Florentis suens cū melle coquat in ere
 igne leui. donec spūmā proterit omēs.
 Et q; grassie mellis decoctio simat.
 Utilius nullū dūnt oculis medicamen
 Quos caligo nocet si sint h sepe puncta.
 Content' inuncto sibi radix eius aceto
 Et sic yteuans vino si cū simit' albo.
 Dentib; illaz phibet contrita dolore;
 De folijs eius contusis. si cathaplasma
 Cum vino fiat. maculas absterge dicunt.

Capitulum 45^m de Centaurea

Centaurē spēs maiorq; minorq;
 Ut sup'dictis dixi de plurib; herbis.
 Sed quia pparas spēs est cognita maior
 Hanc ptermittens uires nāzalo minoris.
 Quā notā cunctis credo vulgarib; ipsis.
 Desiccatione virtutis dē esse.
 Non modicū plagas aglutinat idē recētes
 In q; citatūtes vetēs supaddita dūnt
 Illi qui pati' stasim decoctio mīre
 Prodest illius sit si sberita y amū.
 Sanguine d' tracto sedat mox ipā dolore
 Fomento neuis eadē medicabitur egus.

Illius succus deducat mentem a sompnis.
Pellit abortiu medicamina cuncta maligna
Cum vino sumpta dicam purgare per alium.
Melleque si iuncto caligine lumina purgat
Illius autumnus exprimit tempore succus.
Que de siccatu feruena sole reseruantur. reponunt.
Ad reus cunctos quos diximus ante salubres

Capitulum 46 de Colubrina.

Herba draguncula que coram quatuor vocat usus
Eadem vulgi lingua colubrina vocatur
Quod colubro filis maculosa cortice surgit.
Ex quibus antiquis compta credimus esse
Et queat a fili colubrina venena figare.
Quisquis se tata radice punxerit eius
Tutus ab inani serpentina dicitur esse.
Morsibus illarum cum vino sumpta medetur
Si iungas oleum cum succo seminis eius.
Auribus infundens potens sedare dolore
Hic succo lana machida si naribus addas
Compescet morbum qui polipus est vocatus.
Hic succus cunctis magni solet esse iunamen.
Siccus radialis eius caligo curat
Et variis morbis que lura preterunt
Ex ipso puto si sit illimita melle uemisto.
Et prodesse oculis radix si mandit assa.
Cum pulsa gramis terdemus seis hauritis
Lumina munda ferunt pulsa caligine reddi.
Si macescentis illius floris odorem
Nare trahet pergrans depellere fert abortus.
Vel si sit radix per matrem sub cheta tuta.
Pulvis radialis eius cum melle ingatur
Tussim compescit sompnus sedatur catarrum.
Et confert emoptorias hoc sepe iunamen.
Pectoris humores exhaurit non redituros
Omnibus his prodest radix si sumit assa
Stupidum facit eius decoctio sumpta.

26

Eius cum vino radix veneris mouet hausta.
Prouocat urinas fagedemica uulnera purgat.
Si sic eius tute cum melle buonia iuncta
Vulnus hec mudat sordes. stringia curat.
Sola sibi iuncto maculas depellit aceto.
Esse pedum vitium dicitur cui primo nom
Est a pruritu mibi patientis id ipsum.
Plebs dicit nulli solet hoc de frigore nasci.
Ampne. draguntec radices decoque tali
Permo deletur si sepius amne lauet.

Capitulum 47^m de Sumiguesia.

Sans a grecis est vulgo canedo vocatus
No modicum questum prebens tictoribus herba
De folijs eius tectis factum cathaplasma
Vulnera magna licet agglutinat atque cruore
Illorum sinit. cepitit quoscunque tumores.
Si cum melle teris hanc sordida vulnera purgat.
Emudat maculas. i siccis subuenit igni.
Qui si unguis albumen cum sup addas.

Capitulum 48^m de Electore albo.

Electoris species geminas testantur hic
Album quod sursum purgat. nigroque deorsum.
Vim sicut calidam tenet. Et tertius illis
Est in utroque gradus. nigro violentius albu.
Dicitur unde prius dicta de nigris eius.
Suppositi quocunque modo depulit abortiu.
Arabum attractis stermita menta mouebit
Illius pulvis capitis pellentia morbos
Miseret confecturis que lumina purgant
Et multis prodesse ferunt viris oculorum.
Pulchre admixtus mures pulvis necat ei.
Et cum lacte datus est multis pruriosis.
Dicunt per uocem varios educere sumptu
humores veteresque fert sic pelle morbos
Purgat tali uocem uerugo uerusta
In sanis melancolicis ualeat atque caducis.

Sepeque curatur sumpto linchaticus isto.
Vt dropias in pnapio mte medicatur.
Emundat lepra tetaniz fugat atq; podagra
Confirmat tremulos redeantia tormina curat.
Diuersis vicijs stomachi saasimq; medet
Et tussis veteri febribz sup oia prodest.
Quarantis annis ia pluribz immetentis
Ingiti cura superius Plinius ipm
Ammonet ut septē se pparet ante diebz
Humectisq; cibis corpus bñ tempt omē
Ne sezo tenet qui debet sumē mane.
Et qñ sumet iubet explorare serenaz
Et calidā clarūq; diez ventisq; carentē.
Observare qui cura qui spreuerit istaz
Passurū nimios affirmit cum canatūq;
Eleborūq; iubet in puluibz antea coctūq;
Aut in lente dara sic dicit nō nociturū.
Hoc q; dara prohibet semibz puerisq; tenellis
Molibus et timidis animisq; virisq; mulieribz
Et matris mīmū dicit nō accipiendum.
In succo tisane, vñ mulsā, pane ve coctū.
Sumē precipiunt alij sic utile dicunt.
Philo, composito fertur scripsisse libello
Quali eleborū sit nobis accipiendum.
Inq; suis pporas anphorūq; utius herbe
Et quo sit sumēda modo docuē quibusq;
Nō tamen p plura volumina voluens
Illū qui pondus certū donare iubet
Illius dixisse satis se credo putabat
Cum iuxta vires etates tempora dandū
Iussisset, mibi illo satis nō esse uidet
Tutā rem subitū que offert sepe piclū
Comendare dara cuiq; sine pondē certo,
Plinius vt scribit Thersison donāē solebat
Eleborū dragmas geminas tribuere sequentes
Bis binas dragmas, affirmat nō tñ ipse

Pondere q̄ lubeat sumi statuisse uidetur.
 Cū tamen elebori nigri inbeat drake dragmā
 Quatuor aut scrophulos m̄h significat uidet.
 Albi dimidiū pondus tantūmodo dandum
 Qd̄ longe nigro violentius esse fatetur.

Capitulum 43^m de Eleboro nigro.

Elebori nigri non est adeo violentum
 Nec formidandū tantū qd̄ diximus albi
 hoc q̄ precipiūt veteres in lente coquēdu
 Aut ī miscellis sic insanis medicari.
 Assumptū dicunt. sic prodesse podagrie.
 Ichthias mota febre dī auxiliari.
 Anam sentit apem sumpto palitans illo.
 Et uarios bibiti mortos leuat articulos.
 Educat colezas uarias. flegma palum
 Eluxatū poti caligo fugatur.
 Duritias suppuratas factū cathaplasma
 Cum coquit. purgat variat siringia collo
 Infixus medicus radice singulus eius
 Postq̄ dies geminos sit singulus ille remotus
 Ordea quam dederint contrita iūge farina.
 Ichthias tumō appositis siccabit istis.
 Menstrua suppositū purgat. depellit abortū.
 Auditiū reddit si surdis amibz istud
 Imponas. post bidui tādū ve repellas
 Appositū tollit maculas eius cathaplasma.
 Emundat lepras. scabies q̄sāmq̄ repellit.
 Ore diū tentū quo coxeris illud acetum
 Dicūt nō modicū dēns sedare dolorem
 Elebori nigri p̄cepit plinius unam
 Donari dragmā. leniter sic p̄mouet alui.
 plus q̄ bis binos obulos vetat accipiendū.

Capitulum 63^m de Berbera.

Berbera ierobotamū grece pisteronq̄
 Appellat greci. spēs her fertur habere
 Binas. effectus ē idem pene duabz.

Cum uino uinat yctericos, si sepe bibatur.
Pestiferos mōsus curat supaddita trita.
Cū uino renouanda qdē p quatuō ista
Est medicina dies, oris bñ uulnera purgat.
Illius succus tepidus si uoluit ore
H q̄ facta recens herbe decoctio pstat
Hac etiā quis putredo repellit oris.
Si tepē facta dū uoluit fante sonora
Glutinat herba recens uuln supaddita trita
Occurrit cūctis cū uino sūpti uenemīs.
Que furit alternis febribus attendēdo dieb.
Pellit hec tribz assūptis radicibus eius
Cum totidē folijs poterit aqua resoluta.
Ista pus patiens q̄ fugis sentiat ullū
Hoc q̄ mō febribz quartanis illa medet
Eius bimīs folijs cū tot radicibz hausto
Illius. in uino si sit decoctio facta
Comūnas illares inter commūna sparsa
Redde narrat ut iam de scripta buglosa.
Hanc herba gestando manne si quis ab egro
Dixit frater qd agis, bñ si responderit eger
Viuat. si uo male spes ē nulla salutis.
Ex hac composita qdam insere coronā
A p̄m capis causa quacūqz dolent
Sic dicūt celere illar conferre medellā
Plinius affirmat hanc oibz esse salubre
Visceribz. lateus morbis. accōisqz qzellis
Pectoris ⁊ uicis. ⁊ p̄cipue medicari
Pulmonū causis hanc assent ille t̄sīm qz
Parocidas resp̄mit adipis mixta uetusto
Herba cui nom folijs de mille dedere.
Eretica qz paru her bene pondē iunge.
Her mixta poterit aq. nullū medicamen
Velius credūt illis q̄ calculus angit.
Nō machonū laudare magos hāc assent herba
Plini. hāc cūctis dicūt obistere morbi qz

Et q' q'sq' p'nt hanc impetrare punctum
 Sic 7 amicitias captas posse potentu.
 Et pelli febres. iplima talia fingunt
 Que q'uis natura potes concedi posset
 Vana tam nobis 7 amilia nre audent.

Caplm 61^m de garamandria

Garamandria grece q' garamandria latine
 Dicit. hanc herba calida siccamq' fatent
 Tertius est in utroq' gradus. depellit abortu
 Si mixta potet' aq. tussimq' medet'
 Conquassata iunat. si mixta bibat' aceto.
 Splen siccet. 7 purgat cu' vino mitina supta.
 Vchropus i p'natio sic supta medet'.
 Sic q' pestiferis currit mōsibz illa
 Cunctis p'dictis. prodest sup'addita tuta.
 Sordes purgabis uulnibz licet d'ueratq'.
 Si cu' melle teras 7 tuta desup' addas
 Camiticos oculi siccis cu' melle p'uncti
 Dicunt' clari dempta caligine cecidi
 Si tuta misces oleo cōpusq' p'ungas
 Pellet fudore 7 reuocat ipsa calore.

Caplm 62^m de mauzeola

Mauzeola grece strugni dicit' latine.
 Mauzeola dicunt. vis ei' frigida ualde
 Dē. auzeole m're sedare dolore
 Illius succus si sensim fundit' intus.
 Egilopis strugni dicit' cathaplasma medū.
 Istud idē dicunt capiti p'desse dolori
 Vna cu' strigno. si sal panisq' terat'
 Paracidas rephmet cathaplasmat' ad chita more
 Strugni prurigo depellit illita succo
 Succus suppositus fluxu stringit m'lebrez
 Contusis eius folijs otige polenta
 His suppositis facit igs 7 ethera mordax
 Dē expelli. si uero unxeris illis
 Argenti spuma cerussa. oleūq' rosati

Fortius et melius predictus fit medicamen.

Capitulum 63^m de Jusquiamo.

Jusquiamum graecum quam nunc camiculatum
Dicitur. hanc herbe virtus est frigida valde
Tres habet hae species semper pro albo
Altera struiffuz. producit tertiam nigram.
Nobilior reliquis est semine que gerit albo.
Pro quo si desit mos est apponere ruffum.
Nigri vero sequens medicorum respicit usus.
Jusquiamum folijs contritis adde polentam.
Et adhibendo potes quousque curare tumores
Sic mure calida potes infundere podagrum.
Auribus infusus vermes necat sacus eius.
Illarum quod solet naues lenire dolores.
Ore diu tepidum si retineat accipit
Quo sint decocte radices illius herbe.
Dum in modicum dentis placare dolore.
Expressus sacus contriti seminis eius
Viscosi calidumque potest compescere reuma.
Si fuerint oculi patientes inde puncti
Semine illius obulus cum semine mixtus
Dicomis pariter. cum mulsis sumit illis
Valiter. fluxus matutinis qui patiuntur
Et dicitur emoptorias sic posse curare medici
Vel quicunque morbo sanguis iacet ab ore.
Dum huc potus medicum sepius haustus
Cum vino tatum semen. cathaplasmaque facit
Mamas et testes dicunt curare tumores.
Empluris multis apponitur antidotisque
Infert Olinus sic herba comesta mania
Prestat idem suavis. in quibus vulnus fusus.

Capitulum 64^m de Malua.

Malerunt maluarum veteres quod moliat alimur
Estque carostomacis Sextus velut asbit illa
Atque Diastorides. tam interioribus ambo
Sumpta sicut olus multi pectus fatent.

Et sic uesice dicunt illam medicari.
 Sicq; uenenosis emicare potib; illa
 Hi q; affirmat malue folijs salicib;
 Ex quo utatis melius citiusq; euacuat
 Sanari unguis emplis q; pretiosiss.
 Addit auctores ipi q; malua potet
 Conquassata iuncta adipi comixta vetusto.
 Vmbr; canlis radix admodum dolori
 Dentis, sedat eu, ventris stimulare refert.
 Hec eade femori lino si adnexa gerat
 In lana nigra tecta si gesserit illam
 Scia, mammarum dicunt occidere morbum.
 Scripsit alvina thebana olipitias illa
 Si resolut' adeps miscet' anseris illi.
 Et sic subdant' ueluti passaria ungue.
 Contusis folijs ei' cum sale paneo
 Egilopas pelles, succoq; medelaris ei'.
 Puncturis apii, cui si iungis olium
 Copius, 7 inde linas, apii te nulla nocebit.
 Decocta lotio capiti superadlita malua
 Sic tursas acoras pelles furfurisq; nocua.
 Decoctis eius folijs si iungis olium
 Ex angues igne succu cathaplasmatetali
 Et combustus illo bn subuenit igris.
 Diuitias stercus eius decoctio molliet.
 Intestinox; causis, matius 7 am.
 Hec eade mure prodest si subdit' illis.

Capitulum 64^m de lapasca. parotela.
 Erba solet lapasca uulgo parotela vocari
 Illius species dicunt' quatuor esse
 Partam ee fertur ferme vis' i mediana.
 Omib; est illis ferues austerasq; virtus
 Unde ei stomachi sup'a confortare soletq;
 In stomacho clausu p ructus pelle uentu
 Sup'a sicut olius solet restringe uentre.
 Pruritus mordax scabies tuis laceratene.

Illius tepido cedunt apozimate forti.
 In uino corte radices et bene trite
 Apposite q. strophas compescunt parocidasq.
 Eius sepe tepis si cortio gargarietur
 Vnas sedabit tumidas. dentisq. dolore.
 h. disintericius potu iunat raliacos.
 Pelit' hac tepida dolor auris si foueat
 De cortas ei' radices ualidoq. aceto
 Et tita splem supaddita sepe tumet
 Quis nō modici repmet sitando tumore.
 Cū uino ul' aqua radici cortio facta
 Menstrua restigit potu. lapidesq. repellit
 hec eadē iunat yctericos. suspensa q. collo
 Illius radix strophas nasti prohibebit.

Capitulum 66^m De Lolio.

Rumentis nocua Lolium geras vocat herba
 Qua nū dicunt vulgari more migellam
 Cancros emūdat. passentia uulnera purgat.
 Cum modico vasanoq. supaddita tita
 Zecnas r lepras curat. cū pescitex dolore
 Sulphure cū uino. purgamentisq. columbe.
 Admiste's lolium semq. lilia prebent.
 his iugis r cortia mezo supaddita strophis
 Duritiaq. alias molliet hor cathaplasma.
 Malsa decorta cōmixto thure roroq.
 Appmas coxe stulis quā uexat iniqua.
 Parturēs mulier si se suffumiget illo
 Asserit' aut uentus deponere pondus.

Capitulum 67^m De Cianta.

Rigida letifere vis est natura ciante
 Vnde necat gelidi potante morte venem
 Qui prut hac herba cutis ei' sit maculosa.
 Vnde genus ualet p' hec signa probari.
 Publica pena reis esse solebat athenis
 hanc assini magos socrates fuit exaiatus
 Quale hoc fiat nō ex timo dicē nostrum.

Cum nil quod noceat si quod iuuat est referendum.
 hac sipta si quis mori sit, proximas herba
 Sorte merui tepidum quibibit, euaditque piclis
 Sz quous potui solet hec assumpta nocet
 Magnifice tñ apposita illa sola iuuare
 Estuans mrie iuuat epi ferus canlor
 Si fons attritis folijs sic opta uiscentis.
 vel si sit eius circūlita luna succo.
 hac q̄ p̄llentur succo ignis et expta mordax.
 Tradit anasilans si succo sepius eius
 Virgo linat mamas sibi uti gescere p̄m̄y
 Inapient medicas semp̄ stantesq; mane.
 Lac contrita urēs mams sup̄adlita sicut
 Extinguit uenere fluxu q̄ semis eius
 Si pecten tuta cathaplastmata sepius illa
 Argenti spume cōm̄iscens hāc aduip̄q;
 Apponas calidū cathaplastma salubre podagre
 Et p̄ se tali multum p̄desse probant.
 Singuli aut memores nocui quencūq; calore
 Apposita tuta poteris curare cuncta.

Capitulum 48^m de ulammi & basilicane.

Andida micomis sp̄s sic nēpe uocata
 Erecoꝝ lingua dicunt qd̄ cumq; basilicam.
 Longa nobilior et utilior ē amictis
 Lecta coquant aqua cui sit p̄s tertia mellis
 Adlita cuncta coquas. donec decoctio sp̄ssa
 Sit quasi mel. varios sic obinet ad vsus.
 Sumpta facit somni. t̄ssim fugat. abstinēt alim̄
 Vocales uene bñ reumatisma sicut
 Eiusde tenebris opm̄ faciunt capite lliḡ
 Sic equidem dōm̄. cosco miscebis olino.
 Unge caput. mistis. sedabit his dolo ois.
 Et solet ha vnguen somni p̄stare quiete.
 Predictis admiste rona redolentia filo.
 Auris curabis h̄ infundendo dolore.
 Hoc q̄ femineo cū lacte crocoq; subacto

Vnguendo calidam poteris sedare podagram.
Antea suppositum solet h adducere somnus
Istud idem solo prestare putat odore.

Expliat adacer de virtutibus et viribus herbarum
Inceptio die lune 17° Junij hora 12^a. et finis die jovis
27° hora 1^a eiusdem Junij 1493. Felicitet Amen.

Mentioni Zet

Christoforus R.

Carmines

17° Junij

Incipit Macer in versibus exametris de virtutibus et potentia spicis
sine aromati. **Capitulum primum de pipere.**

Quam miram dictis aliqd vulgaribus herbis

Nunc spiculas quas cunctis in prope notis

Usus vendendi fecit. temptabo referre

Atque piperis quod notis ipsa coquina

Qua medicina facit. Vires puto discutendas.

Virtutis scire. calideque asseritur esse

Tertius esse gradus conceditur hinc in utroque

Tres sunt hinc spicis. Album. longumque. nigrumque

Sed quia et gemine medicis tantum modo note

De specie nigra dicam quidam mihi nota.

Crudum ut ceteris sumptum cum melle ingratum

Dim digestum stomachi rectorum inuabit.

Morsus pestiferos curat. fastidia tollit.

Pectoris curat variis prope querellis.

Quique monere solet frigus proleptica febribus.

Compestat febrem si sumit ante tremorem.

Cum lauri bacis. vel cum folijs bene tutis.

Cumque meo tepido potatui toramina sedat.

Et reseruit scrophas. Admixtum cum pice dura.

Et super appositum recte quod iungit illis

Quae purgare solent oculis caligine dempta

Admixtum intro maculas cathaplasmate delet.

Stercoris humani exusti pulvere tuto

Ana iunge piper. sic et superaddita cancris

Expti nihil valens hoc pulvis dicunt.

Nemo potest omnes piperis describere vires.

Namque piper ferme medicina cuncta requirit.

Antidotumque solet proleptis phlegmibus addi.

Hic puto tam paucas laudes de simplici dictas

Quod sit numerus hoc dignum laude medullis.

Capitulum secundum de pice.

Et piceum calicem. sicut quod quartus in istis

Est gradus. excutiat dentes si frigidus humor

Ualuerit hoc patiens. teneatque clausus ore.

Et uiuat admixto si gargariter aceto.
Hocq; modo tumidam reprimat de flegmate linguaz.
Sic una reprimet humoris pondus pressam.
Et multis alijs uicis sic subuenit oris.
Non modicum prodest suppur in molle caduas
Ex oleo de quo coquitur si corpus immigas.
Ante febris motu tollet mirumq; rigore
Suffusus collo pueris prodesse caduas
Dicit solo succurrere fertur odore
Sicq; lenare solet morbumq; membra resoluunt
Remi sepe graue fugat unguen tale dolore
Mira sentit opus palitans inde punctus.
Non leuiter manib; fuit si sepe fuscatus.
Vnguine si totum corpus mulcebit isto
Laigos p; prios sudores dnat aptos
Membrorum solet h; quous curare stupore.
Et corpus suare pot a rigore tutum.
Et medicamento soluet tetanis ista.
Tantidem prodest si tutum sumis olmo
Sicq; faciendo locu que vis medicat pinguis

S Caplm 3^m de Sizzibie

Sizzibie atq; Piper Equales in mediana
Dicunt hac causa. taceo de viribus eius.

A Caplm 4^m de Cimino.

Asse putant media fieri calidiusq; ciminuz
Tertius est illi gradus i virtutibus istis.
Assumptu quorunq; mo depellere trachunt.
Viscera nexante ventu. stomacuz grauant.
Et digestum stomachi leuissq; calorem.
Et fluxu ventus in aceto stringit coctum.
H; orthonocis mira prestare medellam
Expti dicunt cu pusta sepius hantatum
Atq; uenenosus cum vino morsib; ipm
Probat opem. tutius fabe cu polline incto
Velle tepente solet testes curare timentes
Appositi. sistit cum pusca mistura suppur.

Dicunt pallentem dare mansum sepe colorem.

Caplin 4^m de Galenga.

Legimonē stomachi sumptū galenga resoluit

Et si flegmaticus fuit corroboret ipm.

Inclitūz uentū sumptū fugat interiey

Vim digestiua uiuat h. colicisq; medet.

Ous nō medicū māius commēdat odore.

Augmētū sumptūz ueneris remigz calore.

Caplin 5^m de Zedoaria.

Ad pme sumptis zedoaria obitare ueneis

Affirmat. et reptiliū morsus leuat haustum.

Sumptū ofortat stomachi. ructusq; salubres

Cōmonet. et crebro fastidia repmet usu.

Antiqui stomachi dicūt curare dolores

Illū si patiens ieiunio māluerit ore.

Et sic iſectaz sensim uoret ore salina

Lumbricos ventus depellere dē haustū.

Alia quē faciunt fetore pellit ab ore

Et minimū bibiti uim depellit odorem.

Caplin 7^m de Ananomo Sarcosore

Ariophili dicunt calidū. siccūq; secūdo

Esse gradu. Jecur et stomachi corroboret haustū.

Et fere cunctis valet interiey ipm

Vim digestiua mte uiuat. abstinet alim.

Accendit uenere si dragme pondere tritu

Potatu fuit cum uacuo lacte recenti

Vim memorie cerebri ofortat sepius haustū.

Caplin de ananomo. 8^m

Anama tres spes dicunt hie. sed hars

Est ptiōsa magis q; subtilis habet.

Et que plus mēdet mīta dulcedine liquis

Humores stomachi siccāt. corroboret ipm.

Et facit acceptas ut digerāt otins escas.

Sumptū curat epaz. lotiūq; et mēstia purgat

Humida tussis eo sedabit. atq; catarrus.

Udropisis spem em p bent ampiana nom

Sumptus non medicus repunit renique dolores.
Reptum mosus curat, si nungit illud.
Que curant oculos humectos siccant aq'soe.
Attenti bn si fori miltetm aceto
Libeat appositu tetra lentigine uultu.
Sicq' iunat mōbz qui ducit ab epate nom.
Cossa magis spes fluxus emorrodaz.
Etangit aqua gelida bn si trita bibat.
Tpie quo nudum patiens ieiunia soluit.
De spe geminas hac qut poto dragmas.

Caplm 9. de Costo.

Costus sunt gemine spes. Gius una rubensq'
Est et amara nimis. hec idica dicit ee.
Altera uo leuis, nec amara colore sub alto
hanc azales mittit. prior utilio medicine.
Vina purgant elus obstantia pellunt.
Splen repat curat, latens curare dolore
Dicit cur uino tepido si sumpsit eger.
Menstrua purgabit si se suffumiget illis,
Semina. sic etia uulue sedare dolore
Dicit, aut ex hie sibi si pessima subdat.
Lumbricos pellit. purgat lentigine uultu
Sitato cu melle linat. veneretq' inone
Dicit, si sunt cu multa supia tepent
Ex oleo costu quo coctus uilline quicm
Ante febris tipu, reddes a furore tutu
Subuenit h' scias. mba sp tumetibi vnguen.
Antiquu vulnus cito curat puluis eoz.

Caplm 10. de Spica Indica.

Sse gradu pmo calida. siccacq' pti
Testant spica que de indica nardus.
Confortat potata uenit stomachi dolores
Mitigat, et renes illius apozima purgat.
Icterus predest. neruis hamo ubi obstat
Quos caput ad pectus tnsimittit sepe p uui.
Puncturas aufert et morsus interioz.

In stomacho clausum solet haustuz pelleret uentuz.

Ad tunc nimirum restituit subeluta fluxum.

Cum gelida si det aqua sedare tremore

Dixit huiusmodi. et nausea sistit inde

Excitat huiusmodi uentres cum saepe sumpta liquore.

Duritias itericas elixatura resoluit.

Eius fomito per partes inferiores

Lumina si tepida foucant sepius illa

Affirmat acui pruriginis libera redi.

Palpebre palli bene confortantur eadem.

Capitulum xi^m de nardo celtica.

Est nardi species que celtica spica uocat.

Celaz tantum quod nascit in regione.

Omnia que nardus ualet indica de ista

Posse. licet uires uideat huiusmodi minores.

Capitulum 12^m de thyme

This calidum siccumque gradu dixere secundo

Lumina clarificat lacrimo si soluit omni.

Contum. ut cum ferreo lacte tepenti

Acui cum uino tritu, pice lacteque mixtis

Vulnera papue curare recentia dicunt.

Pinguis proano misti medicabit uestis

Admixtum panaria decuit uirgins.

Thus bene contritu uinoque tepente solutu

Affirmat auri multum posse dolent.

Tritu cum creta amolea sicque rosato

Admixtum mammae dicunt curare tumores.

Nil credunt emoptoicis magis auxiliari

Admixto uino si sumat uel aceto.

Thus cum lacte recens muliebra si supraditas

Vulneribus fieri forte que uident in ano

Aut alio quocumque loco medicabit illis.

Huiusmodi aloes iungens. lacrimisq. albuminis omni

Sic ut sit spissum secte supradedito uene

Aut his uulneribus nimio que sanguine manant.

Nec solinas nisi cum credas diuina coisse

Si sit opus medicamen idē supradde priori.
Donec firmā ualeat solidata acatay.
Affirmat meli' nil sistere posse cruore.
Vim memorē cerebri p'p'io confortat odore
Organo tūcto si q's cōmāstet ipm.
Humōes natos capitis p' spūta repellit.
Allenat ista grauis capitis purgatio lingua
Anhis aut anatis, mixta pinguedie thuri.
Fit cathaplasma ualēs mbris q' lebit ignis.
Capitulum 13^m de Aloe.
Sunt Aloe spēs gemine q' subtrib' eque
Dē. 7 magnas hēt ī medicamē vres.
Vtilior piceo q' fracta colore uidet.
Flegmata mūdificat. Stomachū. caput. articulosq'
Lenit humore nocuū purgando p' aliū.
Vtēros purgat. icoris uinat infiora
Vuln' qd'q' recēs putredie purgat ab oī
Illis iniectus puluis sicrandū q' sanat.
Precipue veretu dicit ī testiculorū
Vlexa curari ut vulnēra puluē tali
Si soluat aqua uinat apostema labroz
Et naris sup' app' sitū necnō oculorū.
Lūorēq' fugat sic circa lūia factū.
Acuū uino miscens oleoq' rosato
Vngue dōlēs caput a fronte ī mīe uinabit.
Vngue prurit' sedabit h' oculorū
Confortat retinetq' pilos q'scūq' cadentes
Ligūe. gingiuis itis q' ībuenit oris
Si fiat eo cū uino melleq' trito
Hoc sup' p' se uētq' nō soluet acutē
Esse tñ stomacho putat vrba sūis aptū.
Cum ledant illū solūctia cetā uentrē
Illius gēmas cū mulsā sumē de aginas.
Idem p'cepit. colerā sic flegmaq' purgat.
Vnaqua q' die post cenā sūmē dixit.
Vtile oēs eius pullulās binasue recentes

Cum suco caulis formitan ut fabi grossas
 Aut tacez. humores novos cu stercore purgat.
 Non corrumpendo itomaci nec inde faciendo
 Purgatus pillulis fuit qui sepius ictis
 Vix unq; capitis vexabit ille dolore.
 Et nihil est oculis (mibi crede) salubrius ictis.
 Si uo duri vis solue largius alui
 Partibz est gemis pars admiscenda terendo
 Vna diagredij. sic apta solutio fiet.

Expliat Mater de proprietatibz
 seu vrbz virtutibzq; spz
 Inceptis die Jouis 27. hora
 13 Junij 7 finitio eodem die
 hora 2^a 1493. feliciter.

. Christoforus L.

Si vis cognoscere utrum sit
 defectus vni an mulierisq; mulier
 no possit concipere. Accipe duo vasa
 fictilia. 7 impolis ordeo mingat
 in ipis vasibz. quilibet istum
 vas p se. 7 p mittat stare p decē
 dies. Et cuius gnu no germin-
 auerit. ipius erit defectus.

*Mutationem aque in Vinum
 Requiritur*

De monitione medicorum

Nos frustra mortalium
gen^{eris} ad regēdū mōrū
cōpōrū sūtatez offīcia quorū
repētina nra nō late at. et ut
salubria appētē dūca cautius
vitāe possim^{us}. hūc monitiōis
quā sēp salutē hūane dūcam^{us}
studiorū saluos qm hūc hēc
q̄ bone valitudinis dīctū ut
dilatet nos vō p̄ quā sūm^{us} eē
possim^{us}.

In mense Januarij 33 et reu-
pico bibē deb^{et}. et sanguīez nō
debet minūē. et potionez et
friggā bibē. relectuarīuz ad
cale faciēdūz stōmācū accipē

In mense february sem^{per} ap^{er}ū
delito bibē. et de pollice sanguīez
minuere

In mense martij ceuissā et delito
dulce bibē. et Agrimonia. et
radices dīctas. et cānes assas
manducāre. Balneo vītare. et
solutiōez uētis nō accipē. quia
friggā gūat ipā solutio.

In mense aprilis Petronia et pimpi-
nellā bibē. et sanguīez minūē.
et solutiōez uētis accipē. car-
nes recētes māducāre. calido
vītare et p̄ dolore stōmāci et
vngūē tūz calustias purgare.

In mense maij Abīnthū. semē
marari bibē. Et iuena epan-
ta iadere. et p̄tūz ad solūēdū
accipē. Cathaplasma capitis

imponere. et oculos turtolentos
sanat. et uāz curāre. olera frigida
uilitāe et agnumia. et postea calida
bibē. et sūctis et frigidis licet. nō
de ille diali caput nec pedes
māducare

In mense Junij aqua frigida bibat
ieiun^{is} calice pleno p̄ colerā rep-
mendā. ceuissā nō bibat. aqua
cocta uilitāe. lactucas nō mādu-
care. salina et fauma bibē.

In mense Julij apū bibē. et lōge esto
anene acco. q̄ a cerebro humore
peluat. et sanguīez nō minūē. nō
potiōez ad uētē accipē. Salina
ruta et apū utē

In mense Augusti pulgū bibere et
aceto et cēlino bibē. maluas et
caules nō māducare. q̄ colerā
nō grā nutrit

In mense septēbris costū et mallicā
bibē. et lac capūz et uūmū uen-
nō bibat p̄ sanguīez dulcorādi
et pulmōne curādi

In mense octubris garoff bibē. et
racemos et multū uilitāe. quia
solūēz cōpūz sanat

In mense nouēbris aniamomū bibē
balneo nō lauare. q̄ tūc tpus
sāguis coagulat^{ur} et de calore
humōes mouet. uenas epaticas
iadere. genus ventosum
imponere.

In mense decembus spicato delito
bibē et studio bñ cōpūz adhibē. q̄
oēs escas eo tpe dīctas sūt.

Expositio supradictorum

Exponim' atq; ordinamus
qliter p uniuersis mēib; 7 tēpē
potioes de herbis sit hoi optimū
7 saluiferū ad bibēdū. qā totū
ei cōpus saluū reddat. caput
demq; 7 pect' oīa interiora illa
custodit. p oē tēpē suū opmū
7 detigit hūmōrē. Cui cōpositio
hōe mō dīcat'.

In mēse i mēse mātij mitte
herbe saluē 3 ss. pipis 3. ij. cā
moi 3. ij. gar. 3. ss. mel' optime
dispinat' fialis. m. Vinū
forte qntū pl' inuēre potes. fialas
xxx. dīce ut mō ē. ut pēlora
7 hūmōrē sit potio ad bibēdū. 7
de die i die ieiun' bibat. ver
post cibū. mltaz salutē opatur
i corpore. In toto māno sic puge.

In mēse apr' mitte i hac
potioe herba absinthij. sic supi
pondet' 7 bibet secū' p totū mēse.

In mēse maij. mitte i potioe hac
leuisthai. sic supi pondet'. 7 pig
menta 7 mel sine uinū mitte
sic supi ponderat' 7 bibet secū'
p totū mēse.

In mēse iunij 7 iulij mitte i hac
potioe betonica. sicut supi pon
derat' 7 pigmēta 7 mel sine uinū
supi prenotati ē. 7 bibet secū'
p totos mēse.

In mēse autē Augusti. mitte i
hac potioe radicē plantagis. sic
supi ponderat' 7 pigmēta et mel 7

vinū. ut prenotatū est. 7 bibet p
totū mēse secū'.

In mēse at septēbris mitte i hac
potione agrimoniā. sic supi pon
derat'. 7 pigmēta 7 mel sine uinū. pnt
supi prenotat'.

In mēse octobris mitte i hac potioe
herba qnq; folia sic supi ponderat'
7 pigmēta 7 mel sine uinū ut supi
scriptū est.

In mēse nouēbris mitte i hac
potioe herba de mille folio. sic
supi ponderat'. 7 pigmēta et mel
sine uinū sic supi dictū ē.

In mēse decēbris mitte i hac potioe
herba de spino albo. sicut supra
ponderat'. 7 omnia pigmēta 7 mel
7 uinū 7 reliqua ut supra.

In mēse ianuarij mitte i potione
saurina. aut pullegi. sic supra
notat'.

In mēse febr' mitte i hac potioe
battas lauri. siccas. costū 7 gar
ofol. sic supra ponderat'. et
7 pigmēta 7 mel sine uinū ut supi.

Oleum natā frigidū est 7
hūidū. Sucus ei sic adlati sūt
ventrē purgat. cōpus infundit.
7 ifrigidat. ptisina pigmēta et
maturas mutat 7 ifrigidat. et
ventrē dīrigit. Sucus ex tanta
bozo leuis ē 7 uētrē parat.
Sucus pulēte quā greci alficā
appellat. infrigidat et urie
acquit. Sucus alie ifundit et
mutat. uētrē parat. Sucus

orize minus infundit. uetres
stringit. et uires acquirit. et nutrit.
Militio uetus solidior est. quam
oidei. plus nutrit. sed uentrem
stringit. Silz et suavis est. Panis
michil secat. et uetres parat. et
Panis ex fermento lenior est. et
ventre satas parat. Panis azim
1. sic fermento plus nutrit. et min
uetres ducit. Panis de ordeo
stringit. et infigidat. et uires paret
Panis de alfica plus nutrit
et uires. et min uetres parat. Pa
nis de adore. 1. farina fortis est
nutrit. et min uetres parat.
Omnis panis qui min coquit plus
nutrit. panis calidus coquit exiccat.
Bucelat. corroborat. et extenuat.
Panis fugidus min exiccat.
Pultes ex farina candida plus
nutriunt. et pl uetres parant.
multo magis si sero fiat. Pulter
ex farina coit nutriunt uentrem
stringunt. Pultes ex oleo et melle
cocte nutriunt quod. sed ledunt. et
ventre parat. Siligo radice
fortis cocta nutrit simul. et
ventre parat. Suc ei infundit
et infigidat. Tritia farina uetres
stringit. et min uetres parat.
Lac omne nutritum quod est
excepto bubuli quoniam grue est. ad
indigestionem uetres stringit. lac
caprinum uetres lenior est. et uetres
parat. Lac omnium silz. Lac
equinum utile est. Lac asine pl oibz

nutrit. et uentres parat. et uires
multas acquirit. Lac caminum in fan
tibus est magnam tutamentum.

Lupini calefaciunt et nutriunt.
et sunt digestibiles. et uetres delinunt.
Cicer uetres uirum procreat. et
Pisum uentre parat. Sisama sicca
inflammationem facit. uentres stringit
inbra impinguat. Sisama inusu non
tanti uentre stringit. sed inflammatio
nem facit. et pinguedinem corporis
facit. Saxeolus uetres uirum
parat. Lenticula stomachum dolet.
uetres stringit. Cicercula uentre
parat. et stomachum inflammationem facit.
Papauer nigrum uetres stringit.
Papauer album nutrit. et uentres
procreat.

Aba integra nutrit corpus. et uen
trem stringit. inflammationem facit. et
flegma desiccant. Saba fracta
nutrit. et uetres parat. tumor
oculis magni remedium est.

Omnium animalium diuisorum agrestia
et siluestria sicciora sunt his qui in
domibus nutriunt. Cetera uero
que uino adiunguntur. et siccant et
nutriunt. et calefaciunt. Oxizama
nutrit competentem. sed minus
calefaciunt. Carnes uero false
condite et cocte corpora desiccant.
et extenuant. Ventre sufficienter
parat. Bubula fortis est et
minimam uentre stringit. et stomachum
humores superfluos abstergit. et
sumit fortitudinem et quiddam suum

Vitulina min' qdem. s. tamen
sili. Capna leuio' r min' uetie
pcurat. Es leana. i. ouina. et
agnina digestibilia s. r plus
uetiez pcurat. Edina sili. ut
capina. Porcellina. garuma
ta min' nutrit. ventie. r u
naz pcurat. Capreolum
agrestiu maiora. sicciora snt
min' oibz. r uetiez stringunt.
Ceruina mai' min' oibz sili.
si uentie stringit. Apna pl'
nutrit. r plus siccatur q' copus
nutrit. r digestibil' e. Lepo
rina plus stringit uentrem.
mbra desiccatur r uina mouet.

Omnia volatilia nata sicciora
s. quadrupedibz. eo q' neqz
uesicis ad uina sequegantes
excessas beant. n. salinas im
mittit. Galian' sicce nate
est. r uetiez stringit. Dapary
sili. Perdix r turdus siccior
s. uina mouet. Columbus
mansuetus uentie stringit. plus
nutrit. Galli. galline. pulliam
min' s. sicciora. uetiez pcurant.
Galline rustice r anseres hu
midiores s. r uetiez pcurat.
Siccetula min' siccatur. uentrem
pcurat. Anates. circula. fo
langu. ut butiones huide
s. r uetiez pcurat. Strucio
min' infundit. r uetiez pcurat.

Piscu nata aliq' sicciora s.
ut e' comu. cocha. Dracon.

Glancus omnes aspi' semper
lenioes s. r idlicati qd otiosi s.
os q' fluctibz r tepitatis adu
tur. solidioes s. r canales hnt
r s. digestibiles. Pulipus et
sepiu uident' ee' lenes. neqz
nutrit. n. uetiez pcurat. sed
oculis obscuritatez aduocant. s.
viscera eoz uetiez deducunt. r
Anguilla gnuor e' oibz r min'us
siccatur. medicrit uetiez deducit.
Lupus uetiez r uina pcurat.
Lugilus r solia sili. Nulus
siccior e' r uina pcurat. Asellus
lenio e' r uetiez deducit. Auz
ta siccior e' uetiez stringit. sed
intiora uetiez deducit. Mores
humidior e' r uetiez pcurat. Lo
casta r rumbi siccior s. Saldena
copus r detes siccatur r uina
pcurat. Salla siccatur r uina
pcurat. Igin' sili uetiez soluit.
Acerina siccior e' r uina pcurat.
Sauru r copedo sili. stringit.

Calidioru calidum est. r adu
tici. Dragatuz frigidu est. Cro
cum calidum e' r calasticon. Ne
hiloti eqle e'. Salsuan calidum
est. r calasticon est.
Adarces calidum est. Liquiritia
frigida e' r dulcis. Spica nadi
calida e' r aduocatica. Spica
celtica. r cassia eqlis est. et
stiptica. Aloe calidum est et
diaforeticu. itus catarticum.
Muzca calida e' r glutinosa. et

laxatima. Piper calidum est. et
catartica. Men egle redireti
ca. Guta. amomum calida
S. redireti. Huius calidum et
glutinosum. Nuxia inter catar
tica. Fors toretica. Ysop egle
est. R. pl. e calidum. S. zib calidum
et catartica. Solui frigidum et
tonectica. Costui calidum est.
A. galbanum calidum est. Ros sruaui
frigidum et salina est. Galbanum
calidum et calastica est. S. apium
calidum est. Petroselinum calidum est et
dureti. Dauci cretica calidum
est et dureti. Squantia calidum
et emantia est. Yrin egle oibz
est. Sem balsai calidum est. et
aromaticum. Eusobium ignem
et catartica. C. ad amomum
est calidum. C. aruost calidum est
p. amas radias calidum est. Opium
frigidum est. Ylibria. Ylibria
ca. amara purgatoria ut neq.
Storacis egle est. Opobalsami
calidum est. S. pum a agentica est.
Camentum herba calida est et du
retica. Tripsaco. cala et dureti
ca est. Aristologia cala est. Dehos
mo cala est. Centaurea liba est
amaratica. paucidam calidum
est. Veronica plus omnibus
virantibus. Resina. Flentina.
calida est. Resina pituma cala
est. Resina colofonia calidum
est atq. frigida.

Quocumq. gna oleum in ore ulit

calidi et omni alore. sensu habet
ut est apium et sinapis. Eruce cale
facit et urina purat. Ruta est
calida uetere et urina purat. et
pingues et huiusmodi huiusmodi
per urina eos ducit. et non inflant
et extenuat. Idcirco ad inflationem
expedies est. nam et libidines inficit
et reprimunt et soluit. sem. et siccat
omni. Aleui calidum est. flegma et
veneni sponit. et inflammationem
prouocat. et oculis duntaxat et odor ei
et phlegma est colle suspense. Cere
calide et et oculis utiles sunt. X. tu
tes et lipitica et insida. Co
mesta inflammationem purat. fastidi
um tollit. uetere mouit. sitim
prouocat. et fetore oris tollit. Ca
lignum et olo. detegit. Sciatia
utiliter adhibent. Radices sunt
vales. flegma dissoluit. et
inflationem purat. folia uero eorum
oibz acrius de leuibz imposita
p. sunt. que radix in uino uel
post balneum si sunt comesta a
q. et a nullo ueneno potest nocere.
Asthurum calidum est. corpus et
ora extenuat. urine difficultatem
facit. Anetum calidum est. et cale facit
et siccat et urina purat. Ozimum
calidum est. inflammationem uetus com
mouet. dureti est et corpus
et diacenis maritum matat cum
uino bibit. dolore et olo tollit
sucus ei uict. calignum et olo
detegit. Resina phlegma. sem.

eius bibitur melancolicis maxime
 pdest. naribz applicati iterum amita
 puocat. Bleta frigida e ventrem
 parat et uiuat. et ueneni suspi
 ciois et qd egerit. et naes purgat
 et frigidi humores. elixatura uo qua
 i senectate hbt et mittet et ite aut
 flegmaticas et modice diaforetica e
 si fortissia e. aut pficiendum aut di
 gerendum e. id alba lita e et nigra.
 hic hbt aliqd stipitica uirtute. mag
 i radiabz q nigra e. Elix calidum
 uetere purgat. Eulitum id lampa
 lones i flatione facit. uetere m
 citat et dicitur ite. Canles cale
 faciunt uetere parat. Radix uo
 eoz nimis uetere purgat. Cucu
 bi calidum i fudit uetere dicitur.
 Napa copra uapore mouet uetere
 i flat. elixata uo es sumitur eius
 palagias et primo ibi opulenta am
 ei elixa et comesta diuretica est.
 venenosus potio ibi exaruit. uetere
 stimulat. Inasa pti et a q f salu
 et aceto copulata digestice et uisum
 facit. Pulegui calidum uetere et
 vna parat. pti expellit. mansea
 phibet. Organu calidum uetere
 parat. Est ut apuratori. i. i. i. i.
 et i. et extenuatori. et calidum
 et nimia uirtute hbt. organu at pti
 pat aliqnalu stipitica uirtute. Sa
 turegia calidum et dicitur nimis. et
 extenuat manifeste. p qua re ura
 naz mouet si potu dat. et torace et
 pulmoe purgat. roze sputa expit

Timu cale facit uentrem et
 vna. et flu dicitur. Malua
 humida e. et uetere parat. et
 putubam cale facit. et uetere
 pdest. Calidum calidum uetere
 parat. Poru cale facit reue
 cat nimis. et par et splene
 cuat q i ca st et stipita.
 torace et plimone purgat.
 et naes yctice purgat. et
 ad aurum doletis dicitur.
 fac. Lactuca comesta hbt
 uirtute customaca e. sonu
 pstat uetere nutrit. lac
 in hbtz puocat. elixa
 coesta pti customaca est.
 No leta comesta stomac
 medet. sem ei bibiti so
 ma phib. uetere abthet
 spa uo sic que coesta cali
 ghet et loz i flet. Spag
 uetere uetere parat. sta
 tias i buet. yctice pdest.
 pti spalagioibz et opulenta.
 vno elix ore diu reuen do
 re dicitur mitigat. Sem ei
 ad hec oia facit phibet.
 vrtice si hbt ut spagi ex suo
 calce nimis flegma dicitur
 et dissoluit. Potulaca cale
 facit et nausea i. i. i. i.
 et dicitur obligatice dissol
 uit. potulago frida nimis
 e. humida at humdantes.
 macha ad aurum hbt
 et qd repmit reuma. et

maxima colera & calidam
transmutat ea & alieata om q
litate sua nime ifridando
p qua car febriles iuuat &
pl ab oibz illoaco iposita i to
tis yperidrys i stupore de tui
sanat ipa malherita. i suc ipi
suz. ut no solu extense apposi
ta sic expungit i fridat. h ut
ipr herbe iugit atqz dat p
herat q iheracu e disiteruas
policacibz i ad mltres p flu
xu sanguis i sanguis reque
tibz. Soluacez q oz mltay na ipi
suc. ulai calefaciut. i fla pr
vetrez dponit. **A**nixus cale
facit i dliccat mima. h ei di
uretic e q uetostate i uetere
aputat i sic dolo melle fac
Semaulu cale fac qd i dlicat
mediocut. ipe a uriaz pnat.
Quinata huida e. coqz i me
vice h e. iuuat coqz tote na
lit aiantibz. **Q**ua sobilia
iutauit i i fundit. i parant
uetrez. **Q**ui mole pl e eu
stiaai qz sobile. Caudu etia
ouu. vitellu ei assu ad dolo
rem & loz mixto & zitoro. i
oleo roseo medet medicabi
recte miset ad doloes vel
dolomata am ad saltatem
pluat. **E**xus e galla aut co
stiaai. abstinet uetrez et se
solu sicqnt recte adhibet etia
allore & loz om dolore compestat

rfauibz plunt ad uetres clausi
cadis eo qz lemis sit. **Q**ui intel
tuid efficiat refrigerare pot et
restu gere panacolina illiritus
Casens mutat iudore fac me
tie itagit eo qz coaglo itagit.
Coagulatu bnbulu oibz timoibz
medet supposit maxie ocul sic
i uetrez itagit ut bullu i plne
atorez facit qz sicut e. **C**ase
ouu plus mutat. i mmi uetrez
itagit. eo qz piguis sit

Confectio salis mirabilis

Istud sal faciebant sacerdotes et
seniores de egipto. i erat sicut
iuuenes. querat di no lutas.

Et sileus 3 m. pipis. 3 j. plergy
ylopi. an. 3 j. annini assu i furno
3 j. cinamoi. 3 m. salis 3 r.
Et comedebat istud sal cum oi
abo.

Pulme pbanissim ad loiz affa
cturatu q no pot coyre cu uxore

Cortices de lignis qse iuncem
iungit in ipso loco ubi firmant
de ipso tolle ipaz cortice i sicca i
fac puluem. bile aqua pensile
probatu est. **A**d eo qn pnt recte vrm

Resana vife. ossa cefay pscor.
nuasim. galleni. mma 33.
tere oia sil i da ei bile.

¶ Ut mulier concipiat.

Accipe muliam leporis assam
tere eam. et in balneo fac stare
sedente muliere. Da ei bilere
illu puluerem. Si in ipa necce
tacta sunt a viro sine dubio
capiet.

¶ Ut amor sit inter virum et uxorem.

Accipe puluerem de radice valeriane
et dabis ei cibum. aut in potu. Aut
super caput ei pone. Itac amabit
mulierem. et sicut uxor viri.

**¶ De muliere que uult habere virum. et
vir mulierem.**

Si portauit herba valeriana
nullu aliu uidere uolet. tam
alio in tristitia vertit.

¶ Ad illos qui maleficiant.

Si est puella accipe argentu
vini acera noua et pone simul
et postea pone super caput illius
puelle. Vel in brachio vel ad collu
et cito concubet cum viro suo.

¶ Ad dolorem oculorum.

Accipe ymundie et unge ei oculu.
veniet parietes afferentes ei
herba et ponet in mdo. et sic re
cipiet uisus. Tu uero aspice
illa herba et scia ei.

¶ Ad morsum serpentis.

Accipe folia de melle saluaticae et fo
lia canane. et tere. et sic succum cum
vino dabis. Et uide quod due ptes
sint succus et aqua vini. et folia
tuta pone in plaga.

¶ Ut apes inueniant in vas.

Accipe etiam et spica nardi et bacca
re et fac id puluerem et ipas cum
melle miste. et abistu ipam vas
linas. Sato quod ubique cum
posuisti replebit ipam nas apibz
ex se absque ulla labore.

¶ Ad eos qui non possunt tenere urinam.

Accipe agrimonij. pullegij. et
nepite. an. mai pul. 1. bulias
cum aceto usque ad tertiam. et bibe.
mirum prodest.

¶ Ad pulicem.

Ceruandru fac macerare in
aqua. de ipsa aqua domum
sparge.

¶ Ad morsum serpentis.

Ad morsum serpentis ut cuiuslibet
animalis venenosus. Accipe galliaz
vini. et pillula sibi anni de plumis
unge cum aqua super locum morsus.
Et si uidetur gallina mori. tunc
accipias aliam et fac sicut. et si illa
moriatur. accipe et aliam. et plures
si oportuerit. et sic euadet.

¶ Ad faciendum acetum.

Accipe calibet et mitte in igne
et tantu dimitte addo quod cadesat
et in aceto extingue. et si uolueris
facere acetum de uino. calefac
calibet et pone in uino. Refrige
ratum. acetum erit. **Nota**

Si i firmi sunt non possunt dormire. ut
stias si uiuet an moriat. Nepita.
Iusquami. capito papauis. et pone
fion. Si dormit uiuet. Sin uo male.

**De lapide yruindinis. qui dicitur
Lapis celidomius.**

¶ Lapis celidomius inuenitur in utro
yruindinis. Suntque duo genera.
Nigri et rufi. Summe yruindi-
nello ex mado eorum et cum bractea-
los turba eorum ne uideant. Et hoc
fac sic ut pentes eorum sit alioque.
Post nonne dies inuenies uidentes.
Apud eos in alae. et dimitte sub
clino sole clarescere. Diligenter
quere lapides inuenies. Rufi
pano lineo circumdatus brachijs
in breui sanat ycticos et sanos et
laquidos. Nigri lapis missus in
lineo cocco. uel tincto tertianis
compescit.

Laxatiuum pro delicatis.

¶ Calefac aquam. et pone in ea oideus
et eleborum albus non multum pistatus
probatum est. et sic maneat per
duos dies et nutriet ex illo ordo
gallinas per tres dies. nullas da
comedere. Volens pingui. suauiter
enim pingat.

Ad malum virge.

¶ Accipe oleum oliuay. oleum lau-
rimy. et assongia ueteris. et par
farine frumti. misce miscul.
et superpone.

Ad omnes verberas.

¶ Sive pulueres de toleta colong
cum farina sicilis et par vim
albi. misce et superpone. **Item**

¶ Fac oleum de frumento. et cum
eo unge.

Ad serene uocis.

¶ Accipe assongia ueteris et semen
canapi et farina sicilis et mel. et
omnia bene pista simul. et hippo-
dumi sanatur. Et puluere de toleta
colong et da ei bibere. dux sanat.

Ad omnem terebentam.

¶ Accipe sulphur mortuum. 3. m.
sulphurus uiui. 3. m. argenti uiui
3. m. cere nonne 3. m. et omnia tere
bene in mortario. et cum lacte de
uero liquefacto misce omnia. et
potes operari ad omnes terebentas.

**Pro pueris qui habent guttam rapidam
que perit.**

¶ Accipe incensum et decoque in aqua
cum sepo mortuo. et in omni die
ablue ei caput. dum sanat.

Ad expellendam guttam.

¶ Accipe incensum. mirram. masticeam.
cinnamum et cassia. Et mel quantitas
sufficit. que sunt terenda tere. et
decoque sit. bene agitando omnia
cum spatula lignea usque ad
spissitudinem. et pone postea in
olla. Et de hoc unge bene in brachia
patientis guttam. dux sanat.

Ad illos qui habent turpem faciem

¶ Accipe sepium mortuum. argenti.
uiuum et apium. et de omnibus fac
confectionem et unge.

Ad restringendum vomitum

¶ Accipe olibanum et pista. et
diltempra cum aqua frigida
et da ei bibere. Probatum est.

Ad concipiendum.

Accipe potionem 1 de yecapigra. de theodiron. po. 1. olei laurum. de scam. 5 1. De quibus fac quinqz trancos. quos mitte per quinqz dies in Vuluia cum fuerit dormituz In sexta nocte concubatur cum uirgo. Probatum est. **Item.**

Accipe grana xv. dyptami herbe. et solue cum uino. da ei bibere. et m. cum cibis et concipiet.

Ad fistulas.

Accipe radicem Agumoni. reuele eam hoc modo. In nomine patris quesui te. In noie filij. inueni te. In nomine spiritus sancti euella te. Et statim dicas pater noster totum ante qz prorsus euellas. Et ipam radicem liga in pano greco. et pone ad collum illius qui h't fistula et statim liberabitur.

Ad febriantes. Bacchora.

Accipe herba que de trifolium sed tm accipe de illa q' h't quatuor folia. et dabitur febricitanti statim. vel viridem cum inapit tremore et probatissimum est.

Ad menstrua prouocanda

Ad menstrua prouocanda Res pbata. Sucus fatorele herbe da bibere cum fuerit dormituz. nisi pregnans sit valebit.

Ad eos qui mingunt sanguinem

Sanguinem mingentes. Ierum bibat suam pentafilon cum aqua. et cum fuerit dormituz sibi.

Ut infirmus dormiat.

Opium tritum coque in aqua pluuiali. ut sit quasi pulvis. et inde pulvis patietis iunge et frons et tempora. et supraciem capitis. Si uo non exatibitur. Accipe metam trita cum aceto distemperatam. et naribus applicet. Sit etiam stermitamtu.

Ad plagam apicndaz et sanandaz

Ad plagam apicndaz purganda. et sananda idoloze remouenda. et canez motuaz aufedam. **Reape** Incan ebuli. absinthij summatum rubi. q' facit morulas. vitice maioris. api. an coclearium. et albumen ouor. Vm' galline. et farina filiginis. uel cuiuslibet qd sit ad tenacitate. **Confiatur** uirtu sic. Sucus predictos et cera pone in uase idomiscendo. agita donec sit tenax. Si plaga profunda fuit impone sup panem donec sanet. **Si** minus desiccat cum succo api uel solatri potius molli ficare.

Coque anguilla et collige adipem q' supnatat. et de gallinis rasibz sine sale.

Succi salue. rute. absinthij. ede terrestres. lingue camis.

Et farina filiginis. succi absinthij olei olue. adtingra porcinam veterem. mel quauz sufficiat. h' vide muta.

Item Betonica sanat et tollit doloz et mundat.

Quedā reglā cōgscē pūlsū mīas

Quoniam medicus pituitum esse debet diu nō
erōz egitudis capē potuisse in feli-
nabim' urie diu sitates apphēdē. 7
cū nos uriaz cōgscē. qd qū fuit
euet' tales solitos hūores. 7 tales fac
egnes. **E**rgo breuit' exponam
cor' tpiā atq' dīnātiōes. Maxima
sangs dīnat' vere. Colic' citate.
Melacolic' autūmo. Glatic' hieme.

Sate viāz colūmāzē sangūis
Sī dū uenit egē q' ex alia mā pcedit
cū illa colūmitat. Sāguis sādūmāgo
des fac mīas. Colic' reubrā. mīacolic'
mīgēā. Glatic' albā atq' pīguē m.

Nūc illd fac dīz ē q' opōrt' cōgscē
cās. origīez. spēs. rgnā febrū. Nūc
sciam' q' q' gūales. 7 q' spales. 7 q' f
vere. 7 q' nō uere. 7 q' f. 7 q' f
ante. 7 q' f. 7 q' f. 7 q' f. 7 q' f.

Si q' dīz ad hūc nūc. vnt' egōtātis
Qualitas. 7 p'p'us egitudis. 7 q'ntitas.
Ex h. n. vīte mōn s'q' rēligētia

Decis egitudinib' pualm dīz re
maxie et pl' s' q' ex spūalib' lēns uenit
7 s' dīz rānāz nūc. gen' febr' pīdē pō
si fūis aq' dīz lectiois dīctissim. nec
nō 7 alīs sīgīs q' m' dōcō s' p'atās i p'no
stias pbat' 7 fūitā an pēdiat. Indīcāt
ē t'. 7 q' t'atē loqūt' eg' tantes. 7
Colic' cū. 7 q' t'. 7 q' t'. 7 q' t'. 7 q' t'.
sūto iacētis. scēma corē. hūdo. 7
dīlīgēt' hēc oīa i egē s' dīz rāda s'
ut fūam' mā fēllē qd tēnē. ul' qd
refugē dē am'. ne fōtē h' īgrantes
egzōs ledam'. 7 nos mē t'p' dīludam'

Actē 7 illd i hīs ut s' dīz rāda s'
7 egōtātis. lēns. pōtīōz. acīs tēp
em. t'p'z. rōnes. etate 7 s' dīz rāda s'
nūc corē. dīc' m' q' tē. cāz. 7 q' tē
nec nō rā. an corē uīto egē nātāst
an ex tēlēc' euenit. ex alio ul' ex potu
an ex cōruptella acīs. cū. n. hōia s'
tēzāt. rōnes bñ q' uere ēē cōgūt' op'ac
facias q' q' d' facē d' t'ae. hēc oīa q' uenit
quē tā bñ fīcā mēdīcā mēam' agnē
i sūo t'p'z. a dīuīōia offerūt. aut nā
corē a mōlō fugata bñ fīcā nō s' t'it.
Vñ pūdes oīa dīlīgēt' p' s' pūda. h. 7
ad hūc cōtōnes dīlīgēt' **D**agūis
febrū.

Motonos p' s' h' spūlī q' uē dīdī
Acmaltic' p' s' h' īgens spūlī 7 s' h'ne
m' mīlīcē s' dīdī. **I**ngēs p' s' h' ē q' uē
sūtu sūo tactu i spūlīcīs fōn mōm pū
sūm' 7 spūlī p' s' h' ē q' p'no t'p'z sūltus
atq' cūis mōt' q' nūc expīcām'.
Sōdīd' p' s' h' ē q' celer tād' 7 rēy tād' o
celer iuenit q' q' gūoz ē p' s' g' lōc
dīez ul' bōas dīgūmāt' nūc t'atū
ul' dīmatīcē mē tē mēuente. 7 7 7

Vana i hīs vīstīō iuenit. Epūgma
stīcōn. s' dī ul' t'ra dīe p' s' sūz sūm
tenet mītiōz. q' uē uelēms i p'napīo
fūit. Vēhēmē p' s' sūe ē q' i s' dīdī rāte
sūa cū māg' t'p' dīe o' t'ēdīe. In oīb' s'
vero acūtis febrīb' si lūnd' colōc' et
tēnī cōp'ore nūa fūit. fīene s' fūit
mītiat. Vīe fīene s' dīōgo t'p'z p' s' h'
dīe. Vīna colōc' tēnī 7 rēbūlī
nō tōis rēnī colōc' i dīgnatīcē dīe.
Sī i lūne colōc' i dīe cīctīcō fūit x' s'
cīctī dīstūlīōis mītiat t'p'z. Sī et

de bono in male colore die ceteris fuit
mutata motu: ut tunc ostendit. **U**rina
colore colore cum nebulis albis et fuzi
reie sup. natas. aut loga. egnem
a motu: die ee uetura. **U**rina te
nus cum nebulis lvis fenelesz sine
motu: signat. **U**rina alba si plim
egesta solonez febris egitudine oste
dit. **U**rina olei colore hns fenelesz
aut spasmu aut motu: dicit esse
vetura. **U**rina alba si se mutant
apostea scelis uetura suas. **U**rina
turbolenta et adu. resids maxie si
sitas omz inhoz fuit. et multos di
co pseuauit. et no se mutant. pro
certo scias adu. febre et fiamam
mutat. **U**rina baluda et spumosa
aut uita. ut et cola ruffa maxie
si ex ipis. coles ruffa egitudine fuit.
nata. motu: signat. et eode tpe ex
naibz eoz fluxit sanguis aq. liz
sbito et hinc las a solito. tene a se
vana fecit. et diu pseuans no se
mutant. fuz. et bitaneu mutat. p
q. fuz. et fiat solutis no bona.
Urina cu sudore si i februi auginto
venit et hinc lasa urine fuit. motu:
ata ostendit. **U**rina ruffa et spissa
mo sup. dicto motu: ata ostendit.
Urina ruffa et spissa si fuit frequen
egesta si capitis et scapularum fuit do
et audit. anzu obtus. fuit. etypo
andzio. dolore sensu et fenelesz
futuram fiat. q. fenelesz n. ista die
septi soluta fuit. yctiaz fiat. et
no fuit soluta et marcono si

aduenient et nebulae non bone in
eade urina fuit. ex eadem fenelesz
mouunt. **U**rina alba et aquosa et
nebulas bonas hns et odore bonu
supra scripta fenelesz p. agat. **U**
Urina alba et nebulosa et spumosa
no bonu significat. maxie si et
ypocidia dolet. **U**rina laca filis
si in imho egitudine i inuembus
venit no bona significat. si in
die cetera fuit. aut post actura
ipa urina. eius egitudine fiet
soluta. **U**rina nigra cuz sudore
no bona signa imminere stito.
Urina putuleta maxie si fuz.
et lipositas et exulor. caligo fuit
et sudor putum sup. noz emer
serit. spasmu uetura n. iat.
Urina ista si se abstinerit. i.
no minxerit. et odor capitis cu
sudore corporis fuit. et spasmu
venturum tantu: dicit. **U**rina
uauz colore hals. et non fuit
digesta. vel si colore urine aial
fille fuit et urina. que missa
in calice cito re sedet. vel fuit
habundans et insomnetas ad
uenient. et spasmu significat et
mortem. **U**rina turbolenta sine
nebula no bona esse. dicit.
Urina nigra aut limda. non
sine penulo cut. **U**rina rora
et spissa colorem eius egitu
dine. motu: ostendit.
Urina tenuis et maxime si
dolore capitis et scapularum et

in somnietas fuerit frenesim et
panice. *¶* Del. *¶* si significat
siue card iaca. *¶* Mulieribz autē
hec talia signa mortis ostendit.
¶ Urina tenuis i chie cetero si as
pera fuit facta. statim dolorē
dicit. *¶* Urina spumosa super
scripto pro casu si se mutant
febris eius, fiet reprobatio. *¶* Ur
na spissa et colerica i augmentū
febris si fuerit, motus significat.
¶ Urina nigra p uarios colores fre
quenter mutata i nebulis nō
bonis ueluti concille i sepanz
i frequenter colore nigro uersa.
frenesim cum morte significat.
¶ Urina nigra et tenuis cū capite
exanidine, fluxu sanguinis ex
naribz ueturaz man felle dicit.
¶ Urina nigra et uisita sudore et
colore ypoandrio, mortis
nuntiat. *¶* Urina tenuis ab om
nibus coloris frequens et multum
egesta, maciosa, i solutionem
egitudinis. s. i postea i in
interioribus stas futura, et
p uentis solutione egitudinis
casum ostendit. *¶* Urina alba
et turbulenta i hō composita
aliquēz dolorem cum periculo
significat. *¶* Urina nigra et
spissa, nō boni coloris, si nullus
vesice fuit dolor, motus signat.
¶ Urina nigra et tenuis i aqsa
si estimatio fuit cū fastidio
et turbatum sensum habuit.

et non recte intelligat, aut lo
quatur. i. malicio non desit, mor
tem ostendit. *¶* Urina quidem q
ueluti flore uim iap mutanem
huit frenesim ueniam dicit. *¶* Ur
na lucida valde frenesim ueniam
dicit.

In febribus et ratione.

¶ Urina nigra quartana nuntiat
urina nebulas stas hōis marco
nosta dicit. *¶* Urina nebulis coli
tis. *¶* lēns i in egitudine m
acuta tūte dicit. *¶* Urina que
q casu hūit. i nebulas quasi
sanguineas. i arenosis sintesim
venū mali indignatione dicit.
¶ Urina flamminea si appet sicut sol
i dāns liquibz cū indignationem
venū signat. *¶* Urina alba si sbito
se i male colore mutauit, pūar
nuntiat motus. *¶* Urina tenuis si
post casum uenit i logo plegia
uenit tepore. reprobatio autem silit
egitudinis fiet. *¶* Urina tenuis si i
male colore post casum mutauit
et hīs q patit pma etas fiat i
dtractionem corporis significat.
¶ Urina aspa si post casum fuerit
hūdem febribz itera demōstrat
egrotum.

¶ Expiat quicquid lōi inuente
pūu ad scilicet dno. die Venet
q iulij. v. in festo gloriosi Xpī
i martiris. Margarete. hora
13. 1473.

Christoforus. B.

Rubrica.

Hec it capla designata. qd
potest fieri in quo caplo sit
nomen cuiuslibet herbe. Unde
videndum est qd capitulum
tractet de ijs herbis que
continentur in hoc libro.

- Caplin p^{mu} de Artemisia
in folio p^{mo}
- Caplin 2^m de Abrotano
in folio p^{mo}
- Capitulu 3^m de Absinthio
in folio p^{at}
- Caplin 4^m de Vertica
in folio 2° at
- Caplin 5^m de Aleo
in folio 3°
- Caplin 6^m de plantagine
maiori. in folio 3° at
- Caplin 7^m de plantagine
minori. in folio 4°
- Caplin 8^m de violis
in folio 4° at
- Caplin 9^m de aristologia cuius tres
sunt spes in folio 4° at
- Caplin 10^m de marubio
in folio 6°
- Caplin 11^m de ysepo
in folio 6°
- Caplin 12^m de yndi sine gla
tioso. in folio
- Caplin 13^m de enula. ul' elemu
in folio 7°
- Caplin 14^m de oipio. in folio 7° at
- Caplin 15^m de althea sine

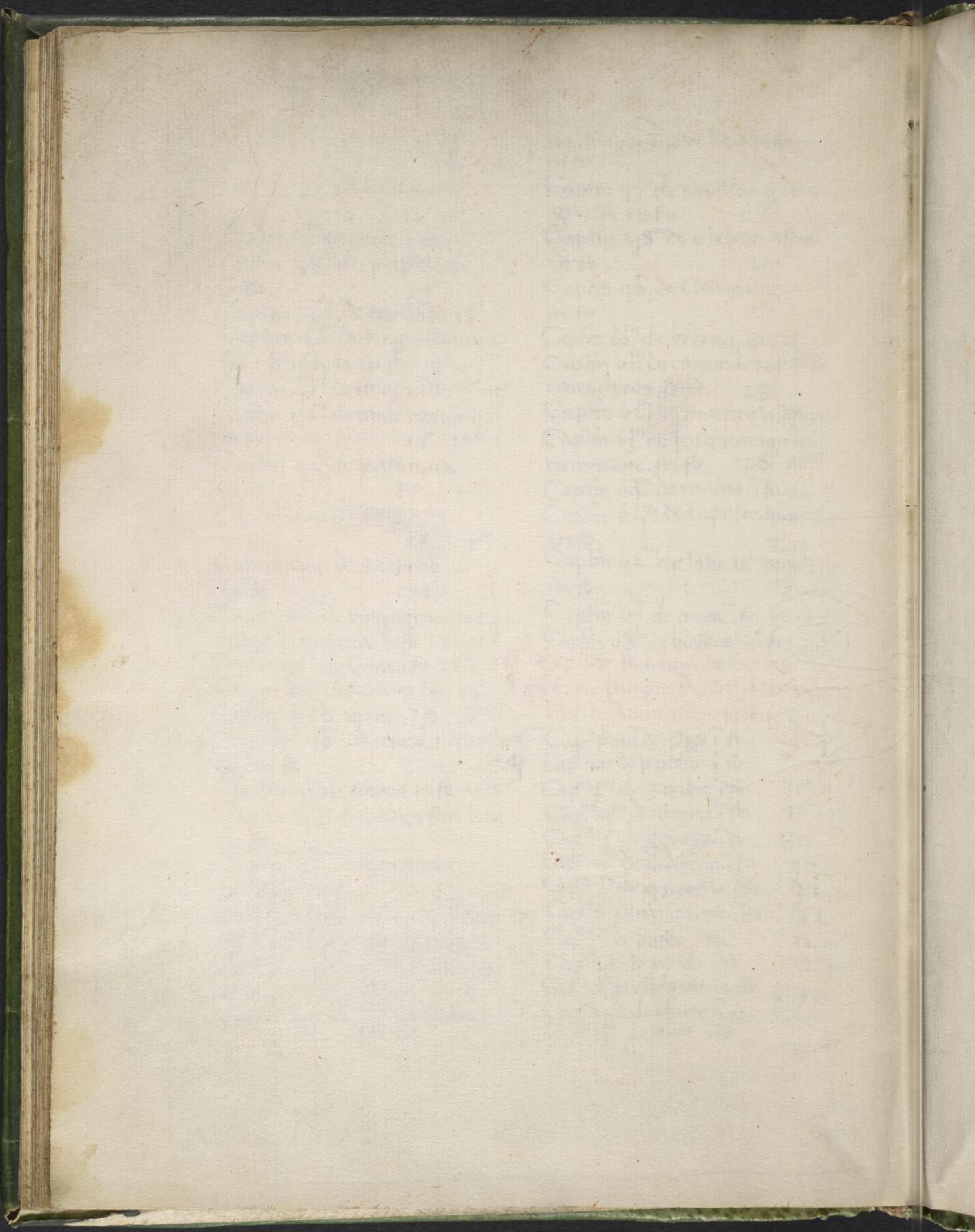
- maluamisco in folio 7° at
- Caplin 16^m de sapia. i. salu
in folio 8°
- Caplin 17^m de aneto
in folio 8° at
- Caplin 18^m de betonica
in folio 9°
- Caplin 19^m de Sanna
in folio 9° at
- Caplin 20^m de porro in folio 10°
- Caplin 21^m de camomilla
in folio 10° at
- Caplin 22^m de nepita
in folio xi^o
- Caplin 23^m de pulegio
in folio xi^o at
- Caplin 24^m de femulo
in folio 12°
- Caplin 25^m de acetosa sine
salazela in folio 13°
- Caplin 26^m de barbaione. i.
semperuine. in folio 13°
- Caplin 27^m de portulaca
in folio 13° at
- Caplin 28^m de Rosa. in folio 13° at
- Caplin 29^m de lilio. in folio 14° at
- Caplin 30^m de iatiregia sine
scardezia in folio 14° at
- Caplin 31^m de ligustico sine de
leustico. in folio 14°
- Caplin 32^m de osturcio. i. canle
silueti in folio 14° at
- Caplin 33^m de terfoho
in folio 14° at
- Caplin 34^m de triplice sine
adribese. in folio 16°

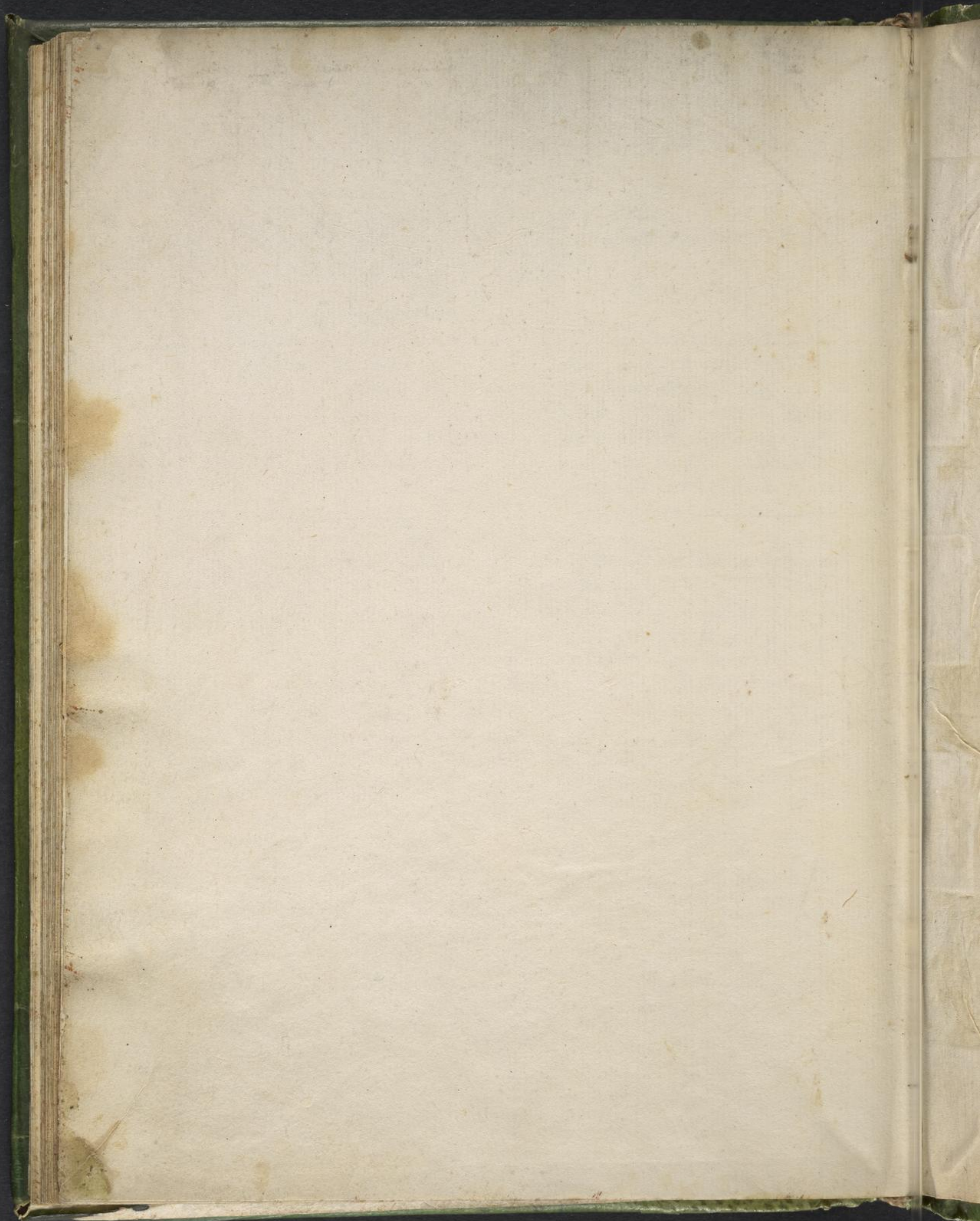
Caplm 3^m de coriandro.
 in fo. 16°
 Caplm 36^m de Nasturcio.
 in fo. 16° at^o
 Caplm 37^m de craca. i fo. 17°
 Caplm 38^m de papaneze.
 in fo. 17°
 Caplm 39^m de cepis. i fo. 18°
 Caplm 40^m de lingua bouma
 sine buglosa. in fo. 18° at^o
 Caplm 41^m de sinapi. i fo. 18° at^o
 Caplm 42^m de canle romana.
 in fo. 19° at^o
 Caplm 43^m de pastinaca.
 in fo. 20° at^o
 Caplm 44^m de origano.
 in fo. 20° at^o
 Caplm 45^m de Serpilio.
 in fo. 21°
 Caplm 46^m de vulgagine. uel
 assaro. i. bactara. in fo. 21° at^o
 Caplm 47^m de centa. i fo. 22°
 Caplm 48^m de lactuca. i fo. 23°
 Caplm 49^m de menta. i fo. 23°
 Caplm 50^m de riperio. i. quachte
 la. in fo. 23° at^o
 Caplm 51^m de proma. in fo. 23° at^o
 Caplm 52^m de barico. sine bar
 in fo. 24°
 Caplm 53^m de senectione. i.
 creso. in fo. 24° at^o
 Caplm 54^m de celidonia. q. facit
 lac gialdu. in fo. 24°
 Caplm 55^m de centauria. in fo.
 in fo. 24°
 Caplm 56^m de ligna colubina

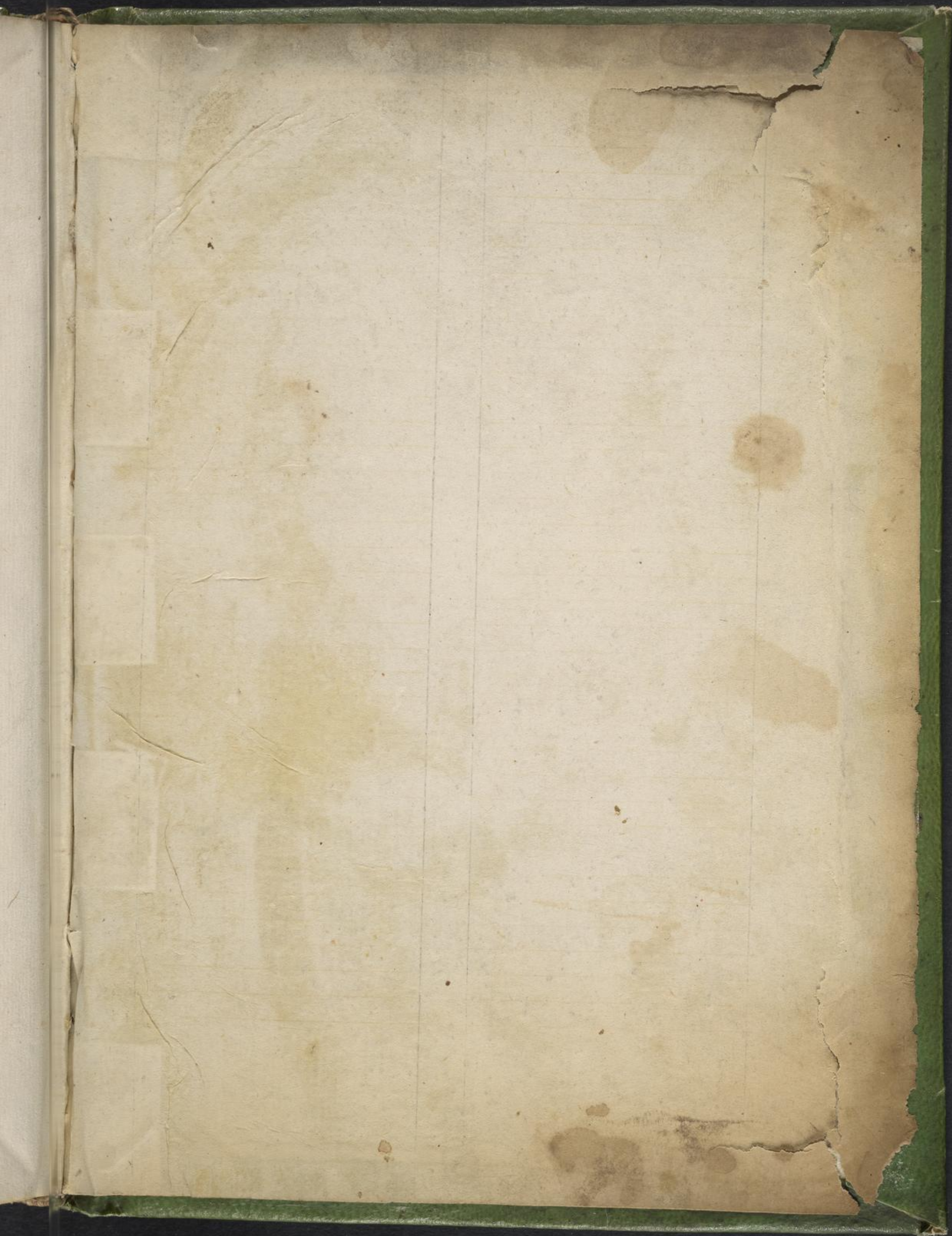
vel dragontra. ut hba bissera.
 in fo. 24° at^o
 Caplm 57^m de cayldo. i. gnim
 guetta. in fo. 26°
 Caplm 58^m de electoro alba.
 in fo. 27°
 Caplm 59^m de electoro ingeo.
 in fo. 27°
 Caplm 60^m de blena. i fo. 27°
 Caplm 61^m de caramactua. sine
 carmicheos. in fo. 28°
 Caplm 62^m de manzeola. i fo. 28°
 Caplm 63^m de Iusquiamo. idest
 camiculata. in fo. 28° at^o
 Caplm 64^m de malua. i fo. 28° at^o
 Caplm 65^m de lapasto. i. parotela.
 in fo. 29°
 Caplm 66^m de lolo. ut nigella.
 in fo. 29° at^o
 Caplm 67^m de acuta. i fo. 29° at^o
 Caplm 68^m de basilicone. i fo. 30°
Explicit Rubrica de herbis
Nunc incipit Rubrica de medicis
sine de aromatis et speciebus.
 Cap^m p^m de pipe. i fo. 31°
 Cap^m 2^m de pucto. i fo. 31°
 Cap^m 3^m de zizibre. i fo. 31° at^o
 Cap^m 4^m de cinno. i fo. 31° at^o
 Cap^m 5^m de galaga. i fo. 32°
 Cap^m 6^m de zedoaria. i fo. 32°
 Cap^m 7^m de gnioulo. i fo. 32°
 Cap^m 8^m de anamomo. i fo. 32°
 Cap^m 9^m de costo. i fo. 32° at^o
 Cap^m 10^m de nardo. i fo. 32° at^o
 Cap^m 11^m de nardo altum. i fo. 33°
 Cap^m 12^m de thure. i fo. 33°
 Cap^m 13^m de Aloe. i fo. 33° at^o

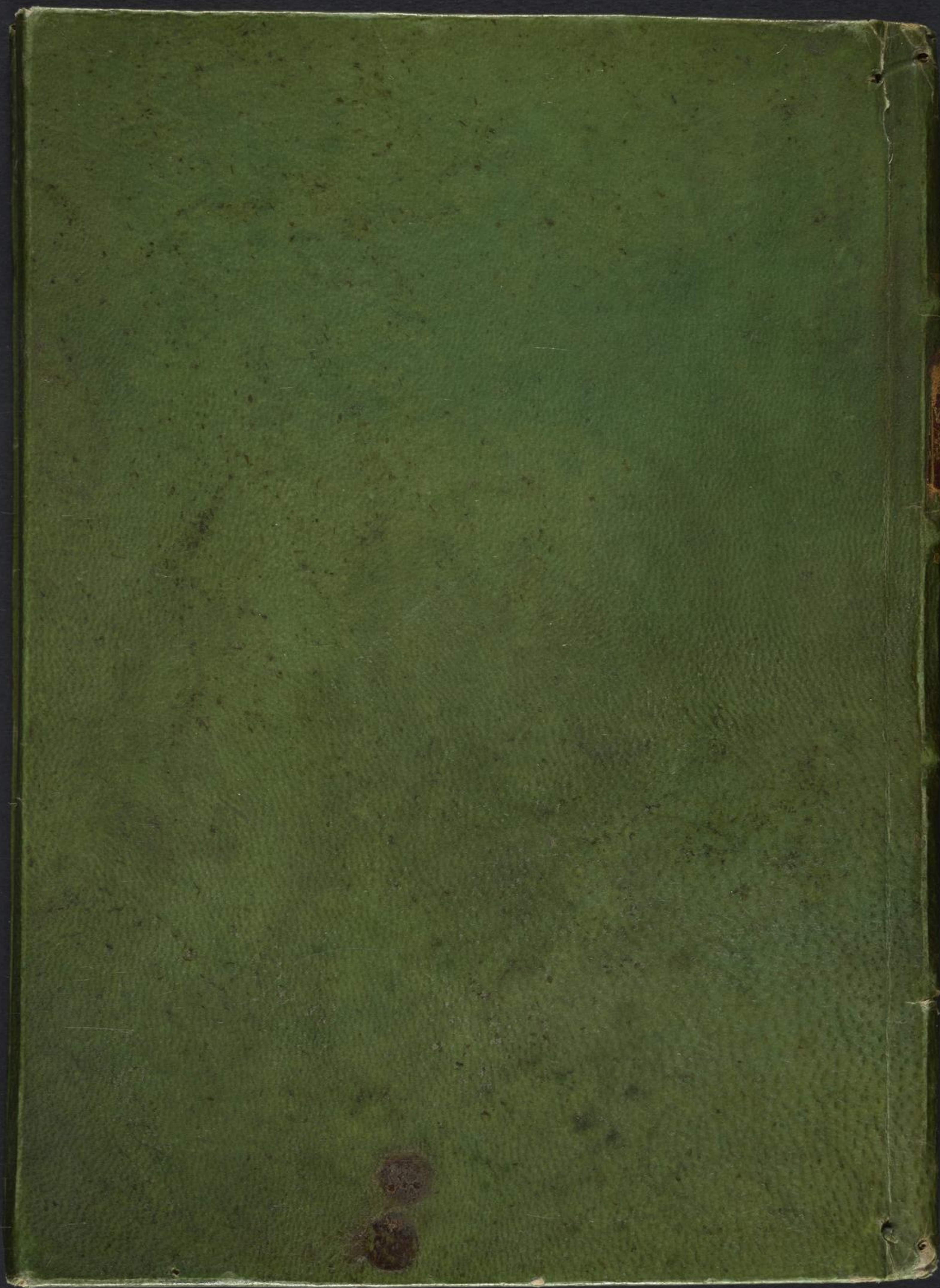
Completum

at
ela
a
it
e
u
line
31
31
it
it
2
2
2
are
at
3
3
at

ACEP
DE
VIRTUTIBUS
REBAR

